

Tidskrift för SCHACK

10

Årgång 93 • Dec 1987

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad för
Sveriges Schackförbund

Ägare: Sveriges Schackförbund
Ansvarig utgivare: Göran Abrahamsson 031/18 52 27
CS-representant: Sthig Jonasson 011/10 64 13
Redaktionschef: Björn Kobbel 031/13 41 01
Ungdomsredaktör: Mats Eriksson 031/29 11 82
Ekonomiansvarig: Rolf Pälssjö 031/53 83 27
Prenumeration, Annonser: Bertil Nilsson 031/13 86 16

Sats o. montage: Johannebergsbladet. Tryck: Komotryck, Göteborg -87.

Prenumerationsavgiften:

Prenumerationsavgiften för år 1988 är 150:- för till Sveriges Schackförbund ansluten medlem. För övriga prenumeranter i Sverige är avgiften 175:-, varigenom man även blir medlem i det till SSF anslutna "Tidskrift för Schacks Kamratförbund".

All korrespondens, manus, annonser sändes till:

REDAKTIONEN
Tidskrift för Schack
Haga Kyrkogata 3
411 23 Göteborg

Box 7123, 402 33 Göteborg. Postgiro: 60 46 34—6, Bankgiro 424—0131

Omslagsbild: Utmanaren Karpov — missade jag chansen i förra partiet?

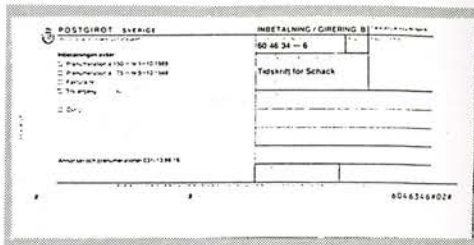
LEDAREN

Till slut blev det faktiskt 10 nummer i år, att Julnumret blev i tunnaste laget mot brukligt får i första hand skyllas på medarbetare och ett trögt postverk vilket omöjliggjort strävan om större sidantal.

Med tack för visat intresse ÖNSKAS EN GOD JUL OCH GOTT NYTT SCHACK-ÅR 1988!

Björn Kobbel

Ett inbetalningskort på 150:- på postgiro 60 46 34-6 betyder så mycket!

10	INNEHÅLL	1987
VM	Ungdomssida: na	349
Allsvenskan	Bondeslutspel	360
Utlandskronikan	Förbundsaktuellt	365
		370
		375

Två VM-partier kvar

När Kasparov med hjälp av sina slumrande skådespelartalanger snöt Kasparovs torn i det 11:e partiet såg VM-matchen i Sevilla smått avgjord ut till hans förmån. Karpov hade på bara några minuter förvandlat en klart bättre ställning till en helt förlorad.

Fyra remier följde i vilka Karpov inte kunde skaka Kasparov nämnvärt. Men i det sextonde partiet utjämnade Karpov. Kasparov hade en bra ställning i öppningen som han dock förvaltade alltför optimistiskt. Framemot tidskontrollen kunde Karpov konsolidera och förbättra sin ställning med merbonde. En fas som han skötte med elegant teknik. Det var som att se en skicklig murare i aktion, där Karpovs pjäser var stenar och själva dragen murslevar med cement.

I och med denna Karpov-vinst bubblade återigen stämningen upp i Teatro Lope de Vega i Sevilla, på vars scengolv matchen spelas.

Men rent spelmässigt ledde det snarare till en försämring. Sex tämligen händelselösa remipartier följde och när detta skrives stod det 23:e VM-partiet för dörren, matchens näst sista och det sista för Karpov som vit.

Elfte partiet GRÜNFELD

Karpov — Kasparov

1. d4 Sf6 2. e4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Lc4 e5 8. Se2 Sc6 9. Le3 0-0 10. 0-0 Lg4 11. f3 Sa5 12. Lxf7+ Txf7 13. fxd4 Txf1+ 14. Kxf1 Dd6

Kasparov prövar ånyo draget han använde i 5:e och 7:e partiet.

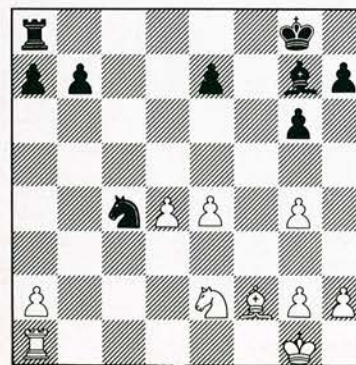
15. Kg1

Men Karpov har tydligen, åtminstone tillfälligt, fått nog av varianten 15. e5 Dd5 och försöker istället länka över spelet i 9:e partiets banor...

15. -De6 16. Dd3 Dc4

...vilket varit fallet efter 16. -cxd4 17. cxd4 Dxd4. Kasparovs nya damdrag kom snabbt och har en förberedd variantsvans efter sig som utsträckt i sin fulla längd troligtvis når fram till 21. -Ld2.

17. Dxc4 Sxc4 18. Lf2 cxd4 19. cxd4

19. -e5

Vi befinner oss på svansens strävaste del: svart lägger fast e4-bonden och skapar ett blockadfält på d6 åt sin springare.

20. d5 Lh6

Och här har vi själva svansviftningen: löparen hoppar ur sin borg innan porten slår igen med g4-g5.

21. h4

På t.ex. 21. a4 samarbetar svarts löpare och springare bra med 21. -Sd2 22. Sg3 Lf4, varefter vit saknar bra drag.

21. h4 Ld2 22. Td1 La5

Ett lite avigt drag som låter vit finna en bättre ruta för sitt torn. Naturligare verkar 22. -b5 för att rycka fram på damflygeln. Kanske Kasparov avstod draget för 23. Sc1, med avsikten att aktivera vits springare, men 23. -Lc3 med idén 24. -Sd6 verkar bra, t.ex. 24. Sd3 Sd6 25. Sc5 (25. Lc3 Sxe4 26. Lxe5 Td8!) 25. -Tc8 och vit har problem att hålla ihop ställningen.

Om den här ställningen uppkommer igen, vilket den nog inte gör under VM-matchen i alla fall, är jag övertygad om att svart kommer att pröva 22. -b5.

23. Tc1 b5 24. Tc2 Sd6 25. Sg3

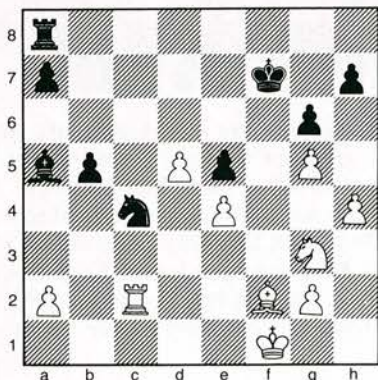
Ett misstag vore 25. Lg3? Te8!.

25. -Sc4 26. Sf1 Sd6 27. Sg3 Sc4 28. g5!

Givetvis ingen remi genom dragupprepning. Textdraget planerar att strypa svart på kungsflygeln med h4-h5-h6; alternativt att manövrera springaren till g4 via f1-h2.

28. -Kf7

Här ser 28. -a6 naturligt ut då det frigör tornet från garderingsuppgiften. Men försvagningen av rutan b6 är en stor nackdel vilket syns tydligt efter 29. Sf1 Sd6 30. Lg3! Te8 (30. -Lb6+ 31. Kh2 Ld4 32. Sd2 och vit står bättre) 31. Tc6 och vit är i fördel. 29. Sf1 Sd6 30. Sg3 Sc4 31. Kf1

31. -Ke7!

Spelat efter sex minuters betänkande. Draget är utan tvekan VM-matchens märkligaste hittills. Kasparov bjussar Karpovs löpare och torn på varsitt tempo. Till synes förbättrar vit sin position men i den variant som båda räknat har Kasparov sett ett för Karpov ödesdigert drag längre.

32. Lc5+

Här skakade Kasparov på huvudet: hur kunde jag spela så klantigt; på Kd7 kommer ju Tf2 jämte invasion på 7:e raden. Nåväl - jag får väl gå tillbaka då...

I pressrummet log man brett åt Kasparovs spel. Ljubojević utbrast "He sees nothing, he sees nothing!", medan Timman mera lugnt konstaterade att "han ger vit de två tempon som fattades, Lc5 och Tf2".

32. -Kf7 33. Tf1+ Kg7 34. Tf6 Lb6

Båda spelarna drog snabbt och Kasparovs senaste drag skedde å tempo.

35. Tc6?? Sa5!

Och Kasparov står på vinst.

Världsmästaren hoppade till i stolen när Karpov flyttade sitt torn och det var uppenbart att fällan skulle slå igen. Hans högerhand for upp som en fjäder i huvudhöjd och fladdrade där värre för något ögonblick innan den blixtnabbt sjönk igen för att hitta springaren på c4 och smälla ner den på a5. En akt som visades upprepade gånger i slowmotion(!)

Karpov å sin sida noterade lugnt draget i sitt protokoll och röjde i förstone inte en min även om han omedelbart måste ha känt att något var på tok. Han dröjde sedan bara i en och en halv minut med svarsdraget; som långt ifrån räddar partiet men i alla fall ger Kasparov ytterligare problem att fundera över.

36. Lxb6 Sxc6 37. Le7 Tf8+?!

Exaktare var 37. -Tc8 38. Ld6 Td8 39. Lc5 Sa5 då 40. Lxa7 Sc4 jämte Ta8 bara underlättar svarts vinstföring.

38. Ke2 Tf7 39. Ld6 Td7 40. Lc5 Sa5 41. Sf1

Förseglingsdags. Kasparov funderade i 25 minuter innan han bestämde sig för:

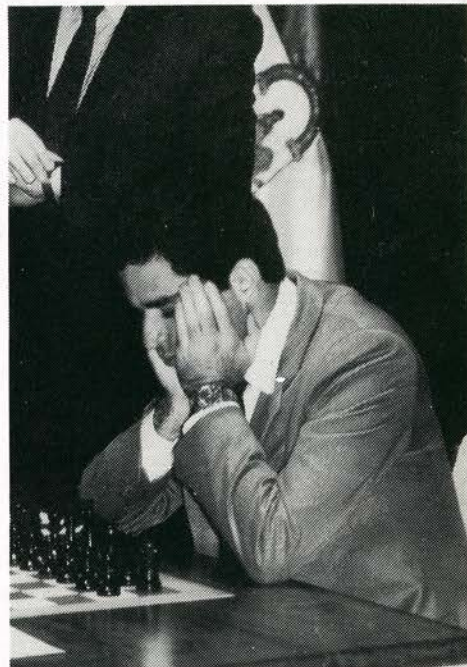
41. -Tc7!

Forcerar vinsten.

Det allmänna omdömet var att Kasparov stod på klar vinst i avbrottsställningen och flera av de bästa spelarna i pressrummet (vilka i svensk press ofta avskräckande benämns med "de på plats närvarande experterna" eller dylikt) ansåg att vilket förseglingsdrag som helst skulle räcka. Men en närmare analys visar snart att svart skulle fått stora problem att vinna, om det överhuvudtaget gått, efter ett annat drag än 41. -Tc7! Kasparov insåg säkert detta och tog därför en liten men väl kalkylerad risk när han förseglade torndraget. En psykologisk not bör också fogas till detta: avbrottsställningen uppkom efter en dundertabbe av Karpov; hade den t.ex. istället föregåtts av ett chansrikt kvalitetsoffer mot vilket svart hade försvarat sig bra, skulle vits möjligheter ha säkert vägts in på ett mer objektivt sätt.

Följande är förmodligen något av det som Karpov och hans sekundanter brottades med under natten och hoppades få se eftermiddan därpå:

41. -Sc4 42. Sh2 (Vits plan är att angripa e5 med både springaren och löparen och därmed binda upp svart. Mindre logiskt verkar att låta svart byta ner med 42. Se3 Sxe3 43. Kxe3 a5! 44. Lb6 Kf7 45. Lxa5 /45. a3 b4/45. -Ta7 46. Lc3 Ta3 47. Kd2 Txa2+ 48. Kd3 Txe2 49. Lxe5 b4 50. Kc4 b3! 51. Kxb3 Te2 och svart vinner.) 42. -h5 (Annars hoppar vit in på g4 och fortsätter eventuellt till f6) 43. Sf3 och nu fortsättningsvis t.ex. 43. -Tc7 44. Lb4 a5 45. Lc3 b4 46.

Lång lutare för världsmästaren.

La1! (Ej. 46. Lxe5+? Sxe5 47. Sxe5 a4! 48. d6 Ta7 49. d7 Txd7 50. Sxd7 b3 och svart vinner.) och hotet 47. Sxe5 gör svarts ställning obehaglig.

41. -Sb7 42. Lb4! (Dåligt är 42. Lxa7 Sd6 43. Lb8 Sf7/åven 43. -Sxe4 vinner/och svart hotar 44. -Tb7.) och 42. -Tc7 kan lugnt besvaras med 43. Se3 då 43. -Sc5 stupar på 44. d6!; och på andra drag har svart inte gjort några framsteg jämfört med 41. -Sc4.

42. Ld6 Tc2+ 43. Kd3 Txa2 44. Se3

Även här är ställningen känslig. Ingen kommentator har tagit mycket notis om 44. Lxe5+.

Men faktum är att vit vinner efter 44. -Kf7 45. Lf6 Sc4 (45. b4 46. e5 b3 47. e6+ Kf8 48. d6 b2 49. Kc2 Sc4 50. d7 Sa3+ 51. Kc3!) 46. e5 a5 47. Kd4! a4 48. Sg3 och e5-e6(+) i kombination med Sg3-e4 avgör.

Vad ska svart då ta sig till? Jo, 44. -Kf8! är det rätta draget varefter svart vinner ett tempo i alla kapplöpningar. Enkelt? Jo visst - när man sett det!

44. -Kf7 45. Sg4

På 45. Lxe5 tar svart först ut det irriterande mellandraget 45. -Ta3+ innan han låter b-bonden avancera.

45. -Sc4 46. Sxe5+ Lxe5 47. Lxe5 b4 48. Lf6 b3 49. e5 Txe2! 50. e6 Kf8

Inte 50. -Ke8 51. d6 och vit vinner. Nu däremot är det svart som får dam med schack, alltså: 0-1

Tolfte partiet DAMGAMBIT Kasparov — Karpov

1. c4

Som väntat återvänder Kasparov till 1. c4.

1. -e6

Också Kasparov vänder åter, till Damgambit som han sist använde mot Garri i 22:a partiet i förra årets match. Kasparov vann den gången och därmed i praktiken matchen.

2. Sc3 d5 3. d4 Le7 4. cxd5 exd5 5. Lf4 Sf6 6. e3 Lf5 7. Sge2

Kasparov föredrar att inte gå in i den komplicerade teorivarianten efter 7. Db3 Sc6 8. Dxb7 Sb4. En annan gång, kanske.

7. 0-0 8. Tc1 e6 9. Sg3 Le6 10. Ld3 Te8 11. Db3

Ett fint drag som lockar upp svarts dam till b6 där den står mindre bra.

11. -Db6 12. Dc2 Sbd7 13. 0-0 g6

Vits största fördel just nu: 25 minuters förbrukad tid mot svarts 57.

14. h3

Där försvann den fördelen; bondedraget, vars poänger snart blir synliga, kostade 23 minuter.

14. -Lf8 15. Sge2

Nu kan löparen backa till h2 på 15. -Sh5.

17. -Sg7 18. g4 Dd8 19. f3 Sb6 20. b3 La3 21. Tc2

Och remi på förslag av Kasparov.

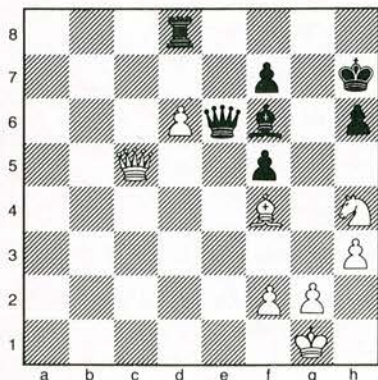
1/2-1/2

Spelarenan: Teatro Lope de Vega

32. Dxf5 + och 33. Dxd7).
30. -De3 31. Lf4 Lxb2 32. Sh4 Lf6

33. Dxf5 +
I praktiken ett remianbud.

Det blir givetvis mer komplicerat med damerna kvar men knappast till vits fördel. Keene ger i The Spectator 33. Sxf5 Tc8 34. Db5 (34. Da5 Ld8 eller Georgadzes 34. -De4! 35. Lxh6 Le5!; 35. d7 Ta8! med svåra hot) De1 + 35. Kh2 Dxf2 36. Le3 (36. Lg3 Tc5!) — "very unclear". Draget 36. -Db2!, med kontringsshotet Le5 +, skingrar dock dimmorna: 37. Dxb2 Lxb2 38. Lb6 (38. Lxh6 Tc5!; 38. Sxh6 Le5 +) Le5 + 39. Kg1 Lxd6! 40. Sxd6 Tc6.

33. -Dxf5 34. Sxf5 h5 35. g4 hxg4 36. hxg4 Kg6 37. Kg2 Lb2 38. Se7 + Kf6 39. Sc6 Td7 40. Sb8 Td8 41. d7 Ke6 42. Kf3 La3 43. Lc7
(Förseglingsdraget)

1/2-1/2

Ett pikant litet intermezzo föregick remibeslutet (refererat av Dominic Lawson i The Spectator): Karpovs chaufför ringde huset där Kasparov och hans stab bor. Kasparovs kokerska lät meddela att världsmästaren sov och på inga villkor fick väckas. Två av hans sekundanter var vakna men under rättades inte om samtalet. Karpov ilsknade till och ville ta tillbaka sitt remianbud men det gick förstas inte. När han kom till spellokalen möttes han av domaren, holländaren Geurt Gijssen (bekant för svenska JEM-representanter) som meddelade att Kasparov antagit.

Kasparovs sekundant, stormästaren Dorfman, ryckte bara på axlarna åt kokerskans "nobbande" av remianbudet.

—Så här går det till i VM-matcher i schack.

Kommentarer: Gösta Svensson

Sextonde partiet

ENGELSKT PARTI

Kasparov — Karpov

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6 3. Sf3 Sc6 4. g3 Lb4 5. Lg2 0-0 6. 0-0 Te8

Efter vinst och förlust med 6. -e4 i partierna nr 2 och 4 (och andra äventyrligheter i nr 6 och 8 mot Kasparovs ständiga 1. c4) försöker Karpov gripa det psykologiska initiativet med en avvikelse.

7. d3 Lxc3 8. bxc3 e4 9. Sd4

Denna ruta var inte omedelbart tillgänglig i partierna ovan då slaget på c3 där skedde senare och springaren fick nöja sig med fältet g5.

9. -h6 10. dxe4

Mer "engelskt" hade 10. c5 varit för att försöka bli kvitt dubbelbonden. I stället satsar Kasparov på en bonde duo e + f som understödd av löparparet ska storma på klassiskt manér.

10. -Sxe4 11. Dc2 d5!?

Efter partiets första långlutare (38 min!) öppnar Karpov spelet! Det är mycket som är olik jämfört med de tidigare tre matcherna. Kasparov är den försiktiga och metodiske, Karpov den mer irrationelle och risktagande. Är det ett identitetsbyte vi bevitnar?

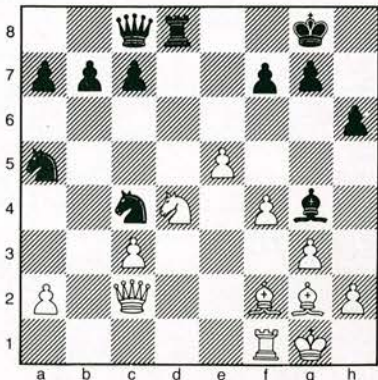
12. cxd5 Dxd5 13. e3 Sa5 14. f3 Sd6 15. e4 Dc5 16. Le3 Sdc4 17. Lf2 De7 18. Tad1 Ld7 19. f4

Först av allt i mittspelet kommer enligt Nimzowitsch bondekedjans samlade rörlighet. Detta komplicerade begrepp låter sig utmärkt väl studeras med hjälp av detta parti. Frågan är om inte h2-h3! här eller i nästa drag, skulle gjort det mycket svårt för svart att få motspel.

19. -Tad8 20. e5?! Lg4 21. Sf5

Inte 21. Td3? på grund av 21. -c5! och 22. -Lf5. Eller 21. Lf3 Lxf3 22. Sxf3 c5! Man ser hur Kasparovs otåliga "finess" hjälper svart till avbyten och innehav av d-linjen med det återstående tornet.

21. -De6! 22. Txd8 Txd8 23. Sd4 Dc8!

Står svart bättre redan här? I så fall en både snabb och märkvärdig förändring av det dynamiska läget: svarts springarpar står inte längre avsides.

24. f5

Ingen bondebortsättning utan enda draget som förhindrar att svart tar över helt.

24. -c5! 25. De4

En illustration till diagramkommentaren ges av Georgadze i bulletinen: 25. h3 cxd4 26. Lxd4 Sd2! 27. Dxd2 (27. hxg4? Txd4!; 27. Tf4 Sf3 + 28. Lxf3 Lxf3 29. Txf3 Txd4!) 27. -Lxf5 "med bra ställning". 25. -cxd4 26. Dg4 Sxe5!

Jag försökte helt nyligen lära en snart sjuårig väninna hur mycket de olika schackpjäserna är värda: en springare tre bönder o.s.v. Barnets omedelbara och klarögd följfråga: "Hur mycket är en bonde värd?"

Vad var det tricky Dick sa? "Jag är glad du..."

Karpov slår e-bonden efter 15 minuters betänketid och hotar vits dam. Hur mycket är en centrumbonde värd och alldeles särskilt en e-bonde? Två kantbönder? Alternativen 26. -Se3 27. Lxe3 dxe3 28. e6 (28. -fxe6 29. f6) och 26. -dxc3 27. e6 o.s.v. är i bästa fall oklara sett från svarts sida brädet. Nu däremot står Karpov nästan på vinst!

27. De2

Georgadze ser stora problem för vit efter 27. De4 Sc4 28. Lxd4 Sd2 29. De5 Txd4! 30. cxd4 Sxf1 31. Lxf1 Sc6 (eller 31. Dxa5 Se3).

27. -Sec6 28. cxd4 Sxd4 29. Lxd4

"Han är galen", utbrister Bent Larsen i Extrabladet". BL menar att vit skulle spelat 29. Db2 "och det är fullständigt oklart". Svart verkar ändå kunna konsolidera sig med 29. -De4 30. Te1b5.

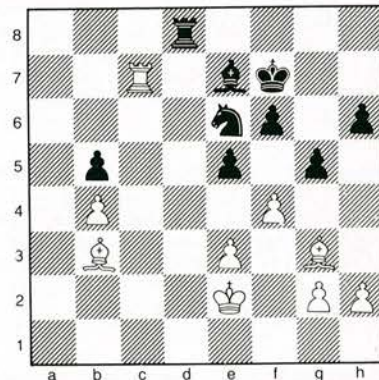
Karpov utjämnar.

29. -Txd4 30. f6 De6! 31. Db2

Georgadze tycker vit skulle satsat på slutspelet efter 31. Dxe6 fxe6 32. Lh3 Td6 33. Te1 gxf6, men tillägger att vit skulle fått svårt att klara remi.

31. -De3 + 32. Kh1 b6! 33. fxe7 Sc4 34. Dc2 Kxg7 35. Ld5 Sd6

Även 35. -Se5 dög gott. Svarts trasiga kungsställning betyder ingenting i sammanhanget, eftersom svarts pjäser är mäktigt centraliserade och vits pjäser är få. 36. Db2 De5 37. Lb3 a5! 38. Df2 f5! 39. Db2 b5 40. a3 Kg6

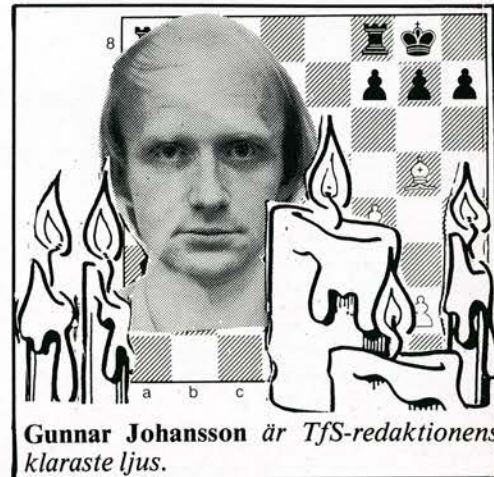

Här förseglade Kasparov 41. Df2 men gav sedan upp den hopplösa ställningen utan fortsatt spel. Efter 41. -Se4 42. Df4 går svart enklast in i ett vunnit slutspel med 42. -Dxf4 43. Txf4 Td3 44. Le6 Sd6!

0-1

Ett parti som Karpov genomförde med total behärskning. Hans specialitet att hitta de rätta platserna för sina pjäser gav en välförtjänt utjämning: 8-8 efter två tredjedelar av matchen!

Kommentarer: Gunnar Johansson

Gunnar Johansson är Tfs-redaktionens klaraste ljus.

Sjuttonde partiet
KUNGSINDISKT
Karpov — Kasparov

1. -Sf3 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4

Poängen med vits dragföljd är att han undviker Grünfeld, något som Kasparov naturligtvis var medveten om när han gjorde sitt andra drag. Kungsindiskt var ju en gång hans favoritöppning och det är egentligen förvånande att han inte valde denna "sturm-und-drang-öppning" i låt säga den första matchen. På så sätt fick schackvärlden vänta över 21 år på att få se kungsindiskt på VM-nivå igen. Spasskij hette den "skyldige" den gången och vit-spelaren Petrosian (som bl.a. vann en lysande seger i sitt "damofferparti").

4. -d6 5. d4 0-0 6. Le2 e5 7. 0-0 Sc6 8. d5 Se7 9. Sd2
Efter 58 vitpartier mot Kasparov utan kungsindiskt är det fullt förstället att Karpov väljer en ganska lugn uppställning. Skarpare är huvudvariantens 9. Se1 Sd7 10. Sd3 f5 11. Ld2 och 9. Se1 Sd7 10. Le3!? (Se **Kortjnoj-Hellers** i TfS 1987:8 och Hellers egna kommentarer i Schacknytt 1987:8).

9. -a5!

Kanske det bästa draget i ställningen. Det tidigare vanligare 9. -c5 fick sig en törn i **Lputjan-Chalifman** i senaste Sovjetmästerskapet (Minsk 1987): 10: Tb1 Sd7 11. Sb5 Db6 12. b4! cxb4 13. a3 bxa3 14. c5! Sxc5 15. Lxa3 Dd8 16. Sxd6 b6 17. S2c4 La6 18. Lxc5 bxc5 19. Sb7 och vit vann. Inte heller 9. -Sd7 10. b4 f5 11. c5 är särskilt lockande för svart.

10. b3 c5 11. a3 Se8 12. Tb1 f5 13. b4 axb4 14. axb4 b6 15. Db3 Sf6 16. Ld3 Lh6!

Det tematiska f5-f4 o.s.v. hinns inte med här eftersom vit invaderar via b6 och kastar sig över basen i svarts bondekedja på d6.

17. Tb2 Ta1 18. Dc2

Ett erkännande att vits plan var för optimistisk. Svart har utjämnat spelet.

18. -Lf4 19. Sf3 fxe4!

Med sikte på ett remiartat slutspel.

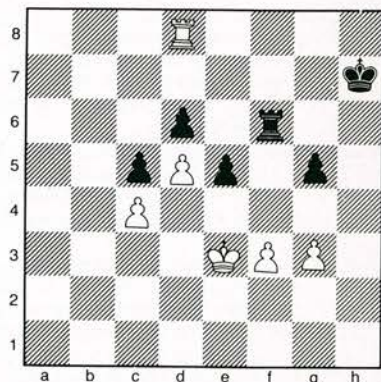
20. Sxe4 Sxe4 21. Lxe4 Txc1 22. Txc1 Lxc1 23. Dxc1 Sf5 24. Dg5 Sd4!

Poängen med svarts forcering. En potentiell angräpare av bonde d6 byts av.

25. Dxd8 Sxf3+ 26. Lxf3 Txd8 27. bxc5 bxc5 28. Tb8 Tf8 29. Tb6 Tf6 30. Tb8 Tf8 31. Tb6 Tf6 32. Le4 Lf5 33. Lxf5 Txf5! 34. g3

Ett sista vinstförsök. Remiavveckling skulle det blivit efter 34. Txd6 Tf4 35. Te6 Txc4 36. f3 Td4 37. Txe5 c4 o.s.v.

34. -Tf6 35. h4 h6 36. Kg2 Kg7 37. f3 Kg8 38. Kf2 g5 39. hxg5 hxg5 40. Ke3 Kg7 41. Tb8 Kh7 42. Td8

Ställningen är remiartad men Karpov är inne i sin bästa period i matchen och kan inte låta bli att unna sig något att plåga Kasparov lite till. Svart måste se upp så att han inte byter torn på e6 i ett olämpligt läge.

42. -Kg7 43. Ta8 Kf7 44. Ke4 Kg7 45. Ta7+ Kg6 46. Te7 g4!

Med remianbud som Karpov antog. Efter 47. fxe4 Kg5! har svart en garderad fribonde som försäkring i alla eventuella bondeslutspel: 48. Te6 Tg6! o.s.v. 1/2-1/2

Kommentarer: **Gunnar Johansson**

Artonde partiet
DAMGAMBIT
Kasparov — Karpov

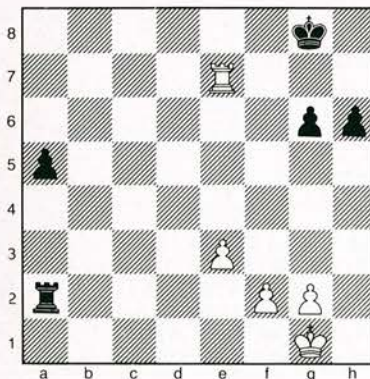
1. c4 e6 2. Sc3 d5 3. d4 Le7 4. Sf3 Sf6 5. Lg5 h6 6. Lh4 0-0 7. e3 b6 8. Le2 Lb7 9. Lxf6 Lxf6 10. cxd5 exd5 11. b4 c5 12. bxc5 bxc5 13. Tb1 Lc6 14. 0-0 Sd7 15. Lb5 Dc7 16. Dd3 Tfe8

Karpov mot Karpov! I det 8:e partiet i den 2:a matchen (hösten 1985) spelade Kasparov 16. -Tfd8 i denna ställning och fick remi utan besvär. Andra damdrag än 16. Dd3 prövades i fyra ungefär lika upphetsande partier i match nr 1.

17. Tfcl Tab8 18. h3 g6 19. Lxc6 Txb1 20. Dxb1 Dxc6 21. dxc5 Dxc5 22. Se2 Df8 23. h4!?

Mer en demonstration än ett angreppsförsök. Karpov söker nu avbyten förlitande sig på sin tekniska briljans i slutspelet.

23. -Se5 24. Sxe5 Lxe5 25. Td1 Dc5 26. h5 Dc2! 27. Dxc2 Txc2 28. Txd5 Txe2 29. Txe5 Txa2 30. hxg6 fxg6 31. Te7 a5

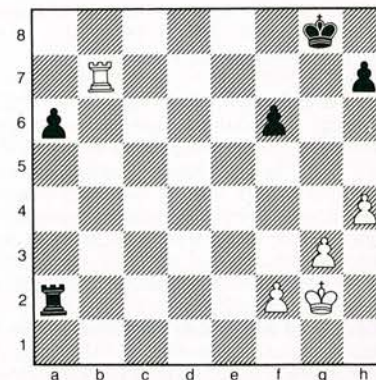

Den sovjetiska TV:ns *pervaja programma*, d.v.s. kanal ett, när sedan några år via satellit och parabol många svenska vardagsrum. Titta i dagstidningarnas TV-program under **Horison!** Liksom fallet var vid de tidigare matcherna ges fortlöpande glimtar från alla VM-partier. De överlägset bästa och personli-

gaste kommentatorerna är Suetin och Tal. De bjuder frikostigt på fickföreläsningar om spelstilar och schacklig idéhistoria när andan faller på och tiden medger.

Diagramställningen fick Suetin att dra sig till minnes hur han som liten grabb fångslades av slutspelet i partiet

Tjigorin — Tarrasch
Budapest 1896

Två avbytta springare i 18:e VM-partiet... Hästskjutsar är vanliga i Sevilla, sk. "coches de caballo". Deras funktion är närmast "långsamma taxis för turister"

Tjigorin vann som bekant efter 1. Kf3 h5 2. Tc7 Ta5 3. Kf4 Kf8 4. f3 Kg8 5. Ta7 Kf8 6. g4 hxg4 7. fxg4 Ta1? (7. -Kg8 8. h5 Tb5! o.s.v.) 8. Kf5 Tf1 + 9. Kg6 Tf4 20. g5! fxg5 11. hxg5 Ta4 12. Ta8 + Ke7 13. Kh6 a5 14. g6 Ta1 15. g7 Th1 + 16. Kg6 Tg1 + 17. Kh7 Th1 + 18. Kg8 Ta1 19. Ta7 + Ke8 20. Ta6! Th1 21. Txa5 Te1 22. Th5 Tg1 23. Te5 + men man kan undra i vilken av de båda diagrammen vits fördel — om det är någon fördel — är störst.

Suetin visade först att 32. e4 med idén att försöka bilda två förbundna fribönder i centrum är ogenomförbar på grund av 32. -Kf8 33. Te5 g5 följt av Kf8-f7-f6. Återstår partifortsättningen.

32. Ta7 a4 33. g3 h5

Det gäller, som **Jan-Olof Forsberg** påpekat i *Trollhätte Tidning*, för svart att undvika en ställning 2 mot 1 med den egna bonden på g5 (t.ex. Vit: Tf5 f3, g4; Svart: Kh7, Tg7 g5. Svart är förlorad oavsett vem som är vid draget). Med bönder f2, g3 mot g4 är ställningen däremot remi tack vare det svarta tornets större manöverutrymme. Exemplet är hämtade ur **Löwenfisch-Smyslovs** klassiska monografi om tornslutspel, som just återutgivits på ryska i utökad version i Sovjet — anbefalles!

32. Ta7 a4 33. g3 h5 34. Kg2 a3! 35. e4 g5! 36. Kf7
Den dolda poängen i svarts försvar var 36. Ta3 g4!
37. Txx5 Te2! 38. Ta5 Txe4! 39. Txa3 Kg7 och svart har uppnått exakt den ställning med bonde på g4 som **Löwenfisch - Smyslov (-Forsberg)** skärskådar och dömer remi!

36. -g4 + 37. Ke3 Ta1 38. Kf4 Tf1 39. Kg5

39. Txa3 Txf2 + 40. Kg5 Tf3 (Te2 41. Kf5!) 41. Ta8 + Kg7 42. Kh4 Kf7 (t.ex.) är förstås absolut ingenting.

39. -Txf2 40. Kxh5 Te2

Och här föreslog *ställningen* remi och spelarna antog. Trots att vit snabbt och elegant vinner svarts sista bonde med 41. Kxg4! Txe4! 42. Kf3! (Bo Plato) är det remi, vilket varit känt sedan Philidor: svart håller tornet på sjätte raden ända tills vit spelar g5-g6 (med kungen på h5), som besvaras med Te1!

1/2-1/2

Kommentarer: **Gunnar Johansson**

Nittonde partiet

DAMGAMBIT

Karpov — Kasparov

1. Sf3 d5 2. d4 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 Le7 5. Lg5 0-0 6. e3 h6 7. Lh4 b6 8. Le2 Lb7 9. Lxf6 Lxf6 10. cxd5 exd5 11. 0-0 Sd7 12. b4 c5 13. bxc5 bxc5

En av spelarnas favoritvarianter. I sex VM-partier har man tidigare spelat remi med 14. Tb1, fyra gånger med ombytta färger. Här presenterar Karpov en nyhet som sänar får Kasparov på fall.

14. Db3!? cxd4 15. Sxd4 Lxd4

Efter 15. -Sc5 med idén att efter slag på d4 föra springaren till e6 kommer vit bättre efter 16. Db4, t.ex 16. -Le7 17. Sf5 ller 16. -Tc8 17. Tfd1.

16. exd4 Sb6 17. a4 Tb8 18. a5 Sc4

Passiv försvar med 18. -Sa8 ger vit ett starkt positionellt tryck. En bra variant för vit är 19. Da3 Sc7 20. De5 a6 21. Da7 Se6 22. Tfb1.

19. Lxc4 dxc4

19. -La6? 20. Dxb8 och vit får torn och två pjäser för damen.

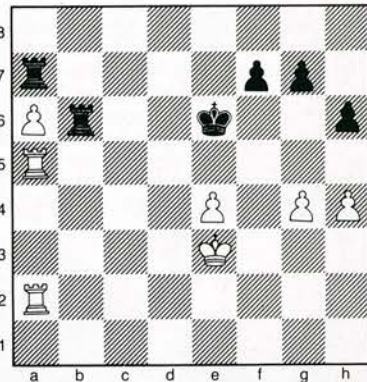
20. Dxe4 Dd6 21. De5

Enda vettiga försvaret mot 21. -La6. På 21. Tfd1 följer 21. -Tfc8 22. Dd3 Dc6.

21. -Dxe5 22. dxc5 Tbc8 23. a6 La8 24. Sb5 Txc5 25. Sxa7 Le4

Går löparen till d5 vinner vit med 26. Tfc1. Med löparen på e4 kan 26. Tfc1 besvaras med 26. -Txc1 27. Txc1 Ld3.

26. f3 Ta8 27. fxe4 Txa7 28. Ta4 Tc6 29. Tfa1 Kf8 30. Kf2 Ke7 31. Ke3 Ke6 32. Ta5 Td6 33. T1a2 Tc6 34. h4 Td6 35. Kf4 Tb6 36. T2a3 Tc6 37. Te5 + Kf6 38. Tf5 + Ke6 39. Tfa5 Tb6 40. Te5 + Kf6 41. Tea5 Ke6 42. Ta1 Tc6 43. Te5 + Kf6 44. Tf5 + Ke6 45. Te5 + Kf6 46. Tea5 Ke6 47. T1a2 Tb6 48. g4

48. -f6

Inget nödvändigt drag. Även ett ickedrag som 48. -Tc6 håller remi: 49. g5 (ej heller 49. Te5 + Kf6 50. g5 + hxg5 51. hxg5 + Kg6 ger något) hxg5 50. hxg5 (50. Txg5 f6 51. Tga5 Tb6 52. h5 Tc6 53. Tc1 Txa6 54. Txa6 Txa6 55. Tc7 Ta1 56. Txg7 Tf1 + 57. Ke3 f5) 50. -f6 (Enklast att förhindra Te5 +) 51. gxf6 (51. g6 Tb6 52. T2a4 Tc6 53. e5 /53. Ke3 Tb6 54. Kd4 Tc6 55. följt av 55. -Td7 + / 53. -f5 med hållbart spel) 51. -gxf6 52. T2a4 Tc6 53. e5 och svart håller enkelt ihop med både 53. -f5 och 53. -Tc1.

49. h5

49. g5 övergår i kommentaren ovan.

49. -Tc6 50. Tb2 Tcxa6 51. Tb6 + Txb6 52. Txa7 Tb1 53. Txg7 Tf1 + 54. Ke3 Te1 + 55. Kf3 Tf1 +! 56. Ke2 Tf4 57. Ke3 Ke5 58. Te7 + Kd6 59. Th7 Ke5 60. Te7 + Kd6 61. Te6 + Kxe6 62. Kxf4 Ke7

Kommentarer: **Magnus Carlhammar** och **Claes-Göran Olausson**

Sagt och tyckt

—Så nära!

(Lars-Åke Schneider)

Tjugonde partiet

DAMGAMBIT

Kasparov — Karpov

1. c4 e6 2. Sc3 d5 3. d4 Le7 4. Sf3 Sf6 5. Dc2 0-0 6. Lg5 c5 7. dxc5 dxc4 8. e4 Da5 9. e5 Sd5 10. Lxc4 Sxc3 11. 0-0 Dxc5 12. Dxc3 Sc6 13. Lxe7 Dxe7 14. a3 Ld7 15. Tac1 Tfd8 16. b4 a6 17. De3 Le8 18. Ld3 Sa7 19. Lb1 Lc6 20. Sg5 h6 21. Se4 Sb5 22. Tc4 Lxe4 23. Lxe4 Tac8 24. Txc8 Txc8 25. Tc1 Txc1 + 26. Dxc1 Dd7 27. g3 b6 28. Kg2 Dd8 29. h4 a5 30. bxa5 bxa5 31. Dc5 Sd4 32. h5 f5 33. Lb7 Kf7 34. Kh2 Db8 35. Dxd4 Dxb7 36. g4 Df3 37. Dd7 + Kf8 1/2-1/2
Ett parti präglat av stundens allvar. Ty visst skulle en Kasparov på angreppshumör (och utan tyngande VM-krona) ha gått mer bröstgänges tillväga. 14. a3 verkar t.ex. inte helt nödvändigt.

Tjugoförsta partiet

GRÜNFELD

Karpov — Kasparov

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Lg7 5. Db3 dxc4 6. Dxc4 0-0 7. e4 Sa6 8. Le2 c5 9. d5 e6 10. 0-0 exd5 11. exd5 Lf5 12. Td1 Te8 13. d6 h6 14. Lf4
14. h3?! — se det 16:e partiet. Men 14. a3! — se kommentarerna till det partiet.
14. -Sd7 15. Td2
15. a3!? Sb6 16. Da2!
15. -Sb4! 16. Db3 Le6!? 17. Le4 Sb6 18. Lxe6 Txe6 19. a3 Sd3! 20. Lg3
20. Dxd3? e4!
20. -c4 21. Dc2 Tc8 22. Tad1 Dd7 23. h4 f5 24. Txd3! exd3 25. Dxd3 Sc4 26. Dd5 Sb6 27. Dd3 Sc4 28. Dd5 Sb6 1/2-1/2

Med tanke på vits hot Sb5-c7 eller Sd5-c7/e7 gör svart klokt i att ta denna dragupprepning. Direkt riskabelt för svart skulle 28. -Sxb2 ha varit: 29. Te1 Te8 30. Sb5 med hotet 31. Sc7 (**Kent Jägerflod i G7**).

Kommentarer: **Gösta Svänn**

Tjuogoandra partiet

DAMGAMBIT

Kasparov — Karpov

1. c4 e6 2. Sc3 d5 3. d4 Le7 4. Sf3 Sf6 5. Lf4 0-0 6. e3 c5 7. dxc5 Lxc5 8. Tc1
En först remiinvit. Skarpare är 8. Dc2, känt inte minst från matchen Kortjnoj - Karpov 1978. Jfr. för övrigt Jusupov - Kortjnoj från Tilburg (i TfS nr 8!).
8. -Sc6 9. cxd5 exd5 10. Le2
Tillåter svart att göra sig av med sin starksvaga bonde och avveckla till ett remiartat slutspel. Lägg märke till att 10. Sxd5 ingenting ger på grund av 10. -Sxd5 11. Txc5 Sxf4 12. Dxd8 (12. exf4?? De7+) Sxg2+! 13. Lxg2 Txd8.
10 -d4 11. exd4 Sxd4 12. Sxd4 Dxd4 13. Dxd4 Lxd4 14. Sb5 Lb6
Inte 14. -Lxb2? 15. Tc2! (15. Tb1? a6 16. Sc7 Lc3+! och 17. -Tb8) La1 16. 0-0! a6 17. Sc7 Lf5 18. Tc5! och vit vinner material.
15. 0-0 Le6 16. a3 Tfd8 17. Sd6 Td7! 18. Lb5 Te7 19. Tfe1
Efter detta drag bjöd Kasparov remi vilket Karpov antog. Hotet 20. Sf5 pareras lätt med 20. -Sd5.

1/2-1/2

Ulf Andersson vid VM-partiets demonstrationstavla.

Allsvenskans

Blir det Wasa - Upsala?

Efter Allsvenskans höstsäsong har regerande svenska mästarna Wasa tagit ett till synes fast grepp om serieledningen. Sedan de senaste årens främsta konkurrent från Stockholm, Rockaden, redan tappat tre poäng ser Upsala ut att utgöra det främsta hotet när serien går in på andra halvan.

Limhamns SK — SK Kamraterna

Ingår i den tredje rondan men är uppskjuten. Matchen kommer att spelas den 6 februari i anslutning till göteborgarnas bortamöte med Malmö SS.

Den andra rondans resultat gick väl enligt förhandstipsen, med undantag för 08:s pinne mot Rockaden. Den något reducerade tredje rondan gav Wasa ytterligare ett handtag i kampen om serieguldet: Manhem besegrades med 5-3 samtidigt som Upsala slog Rockaden.

Schack 08	SK Rockaden	4-4
Johan Ingbrandt	Michael Wiedenkeller	½-½
Hans Jonsson	Robert Bator	½-½
Lenny Johansson	Carl-Magnus Björk	0-1
Per Thorén	Bo Kyhle	½-½
Peter Laveryd	Mats Sjöberg	1-0
Ulf Bergsten	Victor Vilchez	½-½
Frank Svensson	Dan Östergaard	0-1
Magnus Fäldt	Jörgen Magnusson	1-0

Det här blev en riktig gastkramare och slutresultatet fastställdes först i de absolut sista sekunderna av den totala betänketiden. Ett tag såg det ut att väga över i hemmalagets favör, men på slutet var nog de flesta övertygade om att bortalaget skulle ta med sig både poängen hem. Så här blev matchförloppet.

Bord 8 färdigspelades först och det partiet fick följande förlopp:

Magnus Fäldt — Jörgen Magnusson

Schack 08 SK Rockaden
 1. d4 Sf6 2. Sf3 e5 3. e3 e6 4. Ld3 b6 5. 0-0 cxd4 6. exd4 Lb7 7. Te1 Le7 8. Sbd2 0-0 9. b3 d5 10. Lb2 Sc6 11. a3 Tc8 12. e4 Tc7 13. Te1 La6 14. Lb1 dxc4 15. Sxc4 Da8 16. Sce5 Tfc8 17. Sg5 Sd8 18. Txc7 Txc7 19. Sg4 h6 20. Sxf6 Lxf6 21. Se4 Le7 22. Df3 Lb7
 23. Dg3 Tc8 24. d5 Lf8 25. Sf6 + Kh8 26. Dd3 g6 27. Se8 + Kh7 28. Dd4 1-0

Björn såg till att kvittera till 1-1 där han spelade vit i ett Kungsindiskt parti. Svart offerade (satte bort?) bonde för att få lite spel i en ganska dålig ställning. Vit hade dock inga problem att ganska enkelt hemföra partiet.

Östergaard gav bortalaget ledningen med 2-1. Han förde de vita pjäserna i Rubinsteinvarianten i Franskt. Svart kom aningen passivt, vilket vit inte var sen att utnyttja. Vit spelade kraftfull och avgjorde snabbt. Nästa parti att färdigspelas var det på bord 1. Ingbrandt spelade Stonevall i Holländskt och vit fick en terrängfördel och ett litet tryck på damflygeln. Svart parerade ganska lätt och spelet ebbade ut i remi. Laveryd kvitterade till 2½-2½ som svart i en halvskum Volgagambit. Partiet avgjordes i hisklig tidsnöd. Vit hade endast en minut kvar till 20 drag och den uppgiften klarade han inte av.

Thorén-Kyhle såg till att ställningen blev 3-3. Det blev huvudvarianten i Franskt, med 7. Sf3. Ett dubbelt tornslutspel uppkom med en ganska låst ställning. Svart gick ifrån den öppna g-linjen med sitt ena torn vilket gav vit chans att få fördel, men han hittade inte rätt utan partiet planade ut i remi. Bergsten fick bra tryck på Vilchez i ett Engelskt parti och kunde i slutspelet fått avgörande fördel. Han gjorde dock en dragomkastning och Vilchez kunde hålla remi efter skickligt försvarsspel.

Jonsson-Bator spelade Sicilianskt och det stod och vägde fram till slutspelet. Det blev ett enkelt tornslutspel, där Bator stod något aktivare. Han kunde lura till sig en bonde och fick upp en teoretisk vinstställning. Men så var det det här med tiden!

Med endast några få sekunder kvar blev han tvungen att bjuda remi, vilket Jonsson antog. Därmed var 4-4 ett faktum och jag tror att man var nöjda i båda lägren.

Frank Svensson

Wasa SK	Limhamns SK	5½-2½
Tom Wedberg	Stellan Brynell	1-0
Ferdinand Hellers	Anders Nylén	0-1
Caspar Carleson	Bogdan Pietrusiak	1-0
Mats Carlsson	Conny Holst	1-0
Manny Rayner	Peter Quick	½-½
Peder Berkell	Magnus Eriksson	1-0
Bengt Sjödin	Peter Berntsen	½-½
Felix Nordström	Ronny Kirppo	½-½

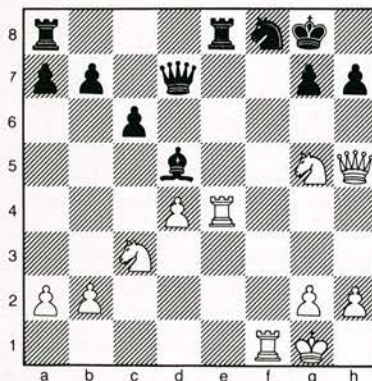
Regerande svenska mästarna Wasa SK hade inga större problem att besegra Limhamns SK med klara 5½-2½. Limhamn höll spelet väl uppe i ca tre timmar, men hade mycket svårt att föra hem sina "små" fördelaktiga ställningar. Wasa visade en stor effektivitet, bl.a. genom vinsterna av Tom Wedberg och Caspar Carleson som svart.

Efter tidskontrollen var matchen avgjord då Wasa ledde med 5-1. Limhamn kunde hyfsa till siffrorna genom att Anders Nylén något överraskande besegrade Ferdinand Hellers i ett "mycket omväxlande parti".

Med sitt breda material ser Wasa alltmer ut som en het aspirant till SM-guldet.

Mats Carlsson fick nöjet att avsluta sitt parti mot Conny Holst på följande sätt.

Conny Holst

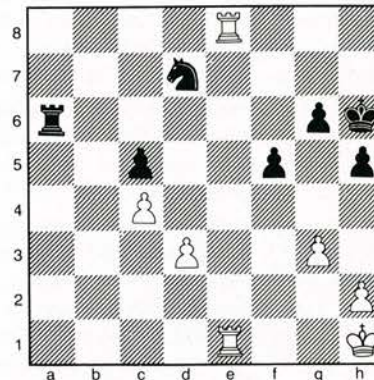
Mats Carlsson

22. Sxd5! Txe4
 Om 22. -cxd5 så 23. Txf8 + Kxf8 24. Tf4 +.
 23. Txf8 + Txf8
 23. -Kxf8 24. Sxf7 + Kg8 25. Shf6 + med pjäsvinst.
 24. Dxh7 + matt 1-0
 Conny Holst

SS Manhem	Malmö SS	4½-3½
Lars-Åke Schneider	Björn Ahlander	0-1
Lennart Liljedahl	Arnthor Einarsson	1-0
Rikard Winsnes	Julius Fridjonsson	0-1
Ove Kinnmark	Nejib Bouaziz	1-0
Björn Andersson	Erno Böck	1-0
Magnus Carlhammar	Lars Nordén	1-0
Gunnar Johansson	Harald Nilsson	0-1
Mats Eriksson	Matej Grujic	½-½

Trots ett par reserver i laget bjöd MSS till hård kamp i Göteborg. Efter fyra timmars spel var ställningen 1½-1½ efter en tidig dragupprepning vid åttonde bordet och ganska rätlinjiga segrar för Björn Andersson och Harald Nilsson. Fem partier återstod alltså: här stod Manhem bättre i tre och Malmö i två; och det visade sig att samtliga överlägen förvaltades till vinst! Det mest intressanta och växlingsrika slutspelet var nog följande:

Rikard Winsnes

Julius Fridjonsson

Vit har spelat upp en vinstställning och här avgör 43. T1e6, eftersom hotet 44. Tg8 framtvingar tornbyte. Men i stället tillåts svart bygga upp en chansrik försvarsställning:

43. T8e7? Td6 44. T1e3 Td4 45. Kg2 Sf6 46. h3 h4! 47. T7e5 hgx3 48. Txc5 Sh5 49. Tf3 Kg5 50. Te5 Kh4 Vit har fått sin fribonde men det har tagit tid, och de svarta pjäserna sjuder plötsligt av liv. Han fattar det korrekta beslutet att ge tillbaka kvaliteten.
 51. Te2 g5!

G-bonden saknar betydelse. Partidraget vinner tid jämfört med 51. -Sf4+ 52. Txf4 Txf4 och t.ex. 53. Tc2 Td4 54. Tc3 g5 55. c5 med ett litet övertag för vit som dock knappast räcker till vinst. Det kan följa 55. -g4 56. hgx4 Kxg4 57. Tc4 Txc4 58. dxc4 f4 59. c6 f3 + 60. Kg1 Kh3 61. c7 f2 + 62. Kf1 Kh2 63. c8 = D g2 + 64. Kxf2 g1 = D +.

52. Txf5 Sxf4 + 53. Txf4 gxf4 54. Td2 Td8 55. d4?! Tf8?

Tornet bakom fribonden, men här är den säkert blockerad! Rätt var 55. -Ta8! och hotet Ta3 och f3 + ger svart fördel (56. Kf3 Kg5).

56. Kf3 Kxh3 57. d5 Tg8 58. d6! g2 59. Tgx2 Tgx2 60. Kxf4 Tg4 + 61. Ke5 Txc4 62. d7 Tc5 + 63. Ke4 Te4 + 64. Ke3 Tc3 + 65. Kd2

och vit vann (de sista dragen rekonstruerade) 1-0
Mats Eriksson

Upsala ASS	SK Kamraterna	6-2
Nils-Gustaf Renman	Bengt Svensson	½-½
Jan Johansson	Ingvar Andreasson	0-1
Börje Jansson	Gösta Svenn	½-½
Thomas Marttala	Claes-Göran Olausson	1-0
Anders Larsson	Peter Östberg	1-0
Torbjörn Glimbrant	Tom Borvander	1-0
Lars Holmstrand	Matti Svenn	1-0
Ingemar Svensk	Bertil Westin	1-0

Siffrorna talar sitt tydliga språk. Förra årets SM-finalister Upsala, i år med nyförvärvet Nils-Gustaf Renman, blir med säkerhet ett lag som är med att slåss om Elitseriesigern, när det drar ihop sig.

Matchen mot förra årets SM-trea, SK Kamraterna Gbg, avgjordes på borden tre och nedåt. Resultat 5-0(!) till allmänna. Det var där hårdheten gav utslag. Några jämna ställningar vanns efter det att krut-röken efter tidsnöderna skingrats.

Toppmötet Bengt Svensson — N.G. Renman slöt remi efter det att spelarna haft fördel varsin gång. På bord två försvarade kamratspelaren Ingvar Andreasson en svår ställning mot Jan Johansson och fick sin belöning i tidsnöd. Tredjebordets möte mellan Gösta Svenn och Börje Jansson slöt remi. Den som tjänade mest på det resultatet var Upsala-spelaren.

Matti Svenn

Wasa SK	SS Manhem	5-3
Tom Wedberg	Lars-Åke Schneider	1-0
Ferdinand Hellers	Lennart Liljedahl	1-0
Richard Wessman	Rikard Winsnes	0-1
Simon Webb	Ove Kinnmark	1-0
Caspar Carleson	Björn Andersson	0-1
Mats Carlsson	Magnus Carlhammar	1-0
Manny Rayner	Gunnar Johansson	0-1
Peder Berkell	Mats Eriksson	1-0

Manhem gjorde i den här matchen ett bättre resultat än i Allsvenska finalen tidigare i år, och var kanske närmare att ta matchpoäng av svenska mästarerna än vad slutresultatet 5-3 ger intryck av. Det var efter sex timmars mycket hård kamp som Wasa till slut stod som segrare. På flera bord svängde partierna fram och tillbaka, och det var egentligen bara Wedberg och Hellers på Wasas två första bord som med säker hand förde sina partier till vinst.

Jag visar som exempel på deras gedigna stil partiet mellan Wedberg och Schneider. Tom hade tidigare i år vunnit mot Lars-Åke i NM på Färöarna och hade kanske därför en psykologisk fördel redan innan partiet började.

Elitserien efter tre ronder:

Wasa SK	3	0	0	15½	6
Upsala ASS	2	0	0	14½	4
SK Rockaden	1	1	1	12½	3
Schack 08	1	1	1	11½	3
Malmö SS	1	0	2	11½	2
SS Manhem	1	0	2	10	2

Limhamns SK	1	0	1	7	2
SK Kamraterna	0	0	2	5½	0

Höstsäsongen är över och titelförsvaren Wasa har kopplat grepp på medtävlarna. Serieledarna möter Upsala i femte ronden, men innan dess (17 jan) kommer den fjärde:

SS Manhem — Limhamns SK
Schack 08 — Wasa SK
Upsala ASS — Malmö SS
SK Kamraterna — SK Rockaden

SPANSKT PARTI

Lars-Åke Schneider — Tom Wedberg
SS Manhem Wasa SK

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. Lxc6
Avbytesvarianten i Spanskt, en av Scheiders specialiteter.

4. -dxc6 5. 0-0 Ld6

En variant som Tom förberett före matchen.

6. d4 exd4 7. Dxd4 f6 8. Sbd2

Ett annat drag är 8. b3 med idén La3

8. -Le6 9. Dc3!?

Ett parti med Wasaanknytning är Crouch-Kaiszauri, London 1980. Det fortsatte: 9. Sb3 b6 10. e5 fxe5 11. Sxe5 Se7 12. Lg5 0-0 13. Tfe1 De8 14. Sc4 Sf5 15. Sxd6 Sxd4 16. Sxe8 Lxb3 17. Sxc7 Ta7 18. cxb3 Sc2 19. Tec1 Sxa1 20. Se6 Te8 21. Sd4 Td7 22. Sf3 Sc2 med klar fördel för svart. Schneider vill genom att backa med damen få båda rutorna d4 och c4 fria för springarna.

9. -De7 10. Sc4 Lb4 11. Dd3 Td8 12. De2 Df7!

Nu kan svarts springare utvecklas till e7 och därmed har svart inte längre några problem.

13. b3 Se7 14. Le3

14. e5!?! 0-0 15. exf6 gxf6 ger oklart spel.

14. -0-0 15. Tad1 Sg6 16. Sb2 De7!

Svarts dam "pendlar" tillbaka till e7, där den garderar c5.

17. Sd4 Lc8 18. Dc4 + Kh8 19. Sf5 Lxf5 20. exf5 Se5 21. De4 Ld6 22. Lf4

22. Sc4!?! Sxc4 23. Dxe7! Lxe7 24. bxc4

22. -Tfe8 23. Sc4? Sxc4 24. Dxe7 Txe7 25. bxc4 Te4 26. Lxd6 cxd6 27. Tfe1 Tde8

27. -Txc4 28. Txd6!

28. Txe4 Txe4 29. Kf1?

Det första av två dåliga kungsdrag. Bättre var 29. g3.

29. -Txc4 30. Txd6 h5 31. Td7 b5 32. Ta7 Txc2 33. Txa6 b4 34. Ke1?

Det avgörande felet. Vit var i tidsnöd och såg inte att han måste evakuera kungen med g3 och Kg2.

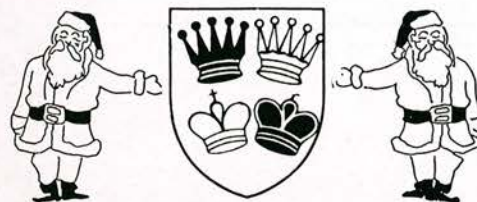
Efter 34. g3 är inte svarts plan med c5 och c4 gångbar p.g.a. 34. g3 c5 35. Kg2 c4 36. Tb6 Tb2 37. Tc6 c3 38. a3!

34. -c5 35. g3 c4 36. Tb6 Tb2 37. h4 c3 38. Kd1 Txa2 39. Txb4 Txf2

Nu vinner svart lätt. Alla vits bönder är svaga.

40. Tb8 + Kh7 41. Tc8 Tf3 42. Ke2 Tgx3 43. Kf2 Th3 44. Kg2 Txb4 45. Txc3 Tf4 46. Tc5 Kh6 47. Kh3 Kg5 48. Tc7 Th4 + 49. Kg3 Tg4 + 0-1

Richard Wessman

Rond 3

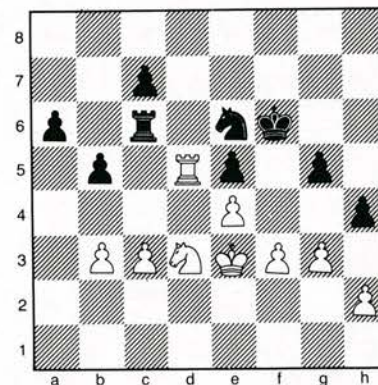
SK Rockaden	Upsala ASS	3-5
Michael Wiedenkeller	Nils-Gustaf Renman	½-½
Robert Bator	Jan Johansson	½-½
Carl-Magnus Björk	Börje Jansson	0-1
Bo Kyhle	Thomas Marttala	½-½
Christer Hartman	Anders Larsson	1-0
Mats Sjöberg	Torbjörn Glimbrant	0-1
Victor Vilchez	Ingemar Svensk	½-½
Dan Östergaard	Leif Lindström	0-1

Första partiet som blev klart var Sjöberg - Glimbrant. I svår ställning och med dålig tid gjorde Sjöberg ett grovt fel och förlorade. Strax därefter kunde dock Christer Hartman kvittera. Dan Östergaard kom dåligt i Sicilianskt och hamnade i materiellt underläge - 0-1. Börje Jansson spelade starkt som vit i ett Franskt parti mot Björk. Björk gick in i ett slutspel som visade sig vara ohållbart.

Renman - Wiedenkeller och Bator - Johansson var jämna och odramatiska remipartier! Kvar var bara jag själv mot Marttala och Vilchez mot Svensk. Här stod Rockaden bättre i båda partierna men lyckades inte ta vara på chanserna. Remi i båda partierna och en ganska säker Upsalaseger!

Här en ställning ur mitt eget parti:

Thomas Marttala

Bo Kyhle

Svarts senaste drag var 34. -Tc6. I begynnande tidsnöd spelade jag 35. Kd2??, men betydligt starkare är 35. c4!, t.ex. 35. -bxc4 36. Sxe5 Td6 37. Sxc4 Txd5 38. exd5 Sc5 39. b4 med utmärkta vinstchanser för vit.

Bo Kyhle

MALMÖ SS — SCHACK 08 MALMÖ 5—3

1. Björn Ahlander	2417	½-½	Johan Ingbrandt	2323
2. Arnthór Einarsson	2297	1-0	Hans Jonsson	2323
3. Július Fridjónsson	2301	0-1	Lenny Johansson	2254
4. Nejb Bouaziz	2160	½-½	Per Thorén	2216
5. Gunnar Finnlaugsson	2122	½-½	Ulf Bergsten	2173
6. Erno Bäck	2148	1-0	Magnus Fäldt	2138
7. Lars Nordén	2115	½-½	Nicklas Ottenklev	2135
8. Harald Nilsson	2060	1-0	Roger Larsson	2081

På förstabordet spelade Ahlander damindiskt mot Ingbrandt. Norrköpingsspelaren spelade aggressivt; rockerade långt och tänkte angripa svarts kung. Genom aktivt spel såg Björn dock till att angreppet kom av sig. Efter massavbyten enades man om remi efter 29 drag.

Einarssons parti mot Jonsson på bord två blev en kompromisslös batalj där båda satsade hårt på vinst. Som vit använde Einarsson sig av sin specialuppställning med g3 mot svarts gammalindiska försvar. Efter en intressant slagväxling i tidnöden satte svart bort en pjäs och partiet i 40. draget.

Fridjónsson spelade som svart den relativt ovanliga fyrspringarvarianten i sicilianskt mot Johansson på tredje bordet. Efter intressant kamp i mittspelet där svart tyckte ha utjämnat hamnade dock svart i ett tornslutspel med en bonde under. Johansson spelade säkert och pressade hårt. När spelarna endast hade kvar 3-4 minuter var på klockan uppstod ett slutspel med vitt torn och f-bonde mot torn. Även om detta slutspel skall gå att hålla är det nog bara rutinerade slutspelsexperters som klarar remi i blix. Vår man vandrade fel med sitt torn och förlorade. Därmed blev matchens sist avslutade parti vår enda förlust.

På fjärdebordet spelade Bouaziz italienskt mot Thorén och varianten "Guioco pianissimo" (mycket

lugnt spel) uppstod. Även mittspelet blev föga upphetsande och man enades om remi efter 33 drag.

Öppningen i partiet Bergsten-Finnlaugsson var en lugn variant i engelskt. Malmöspelaren gjorde ett par inexakta drag och förlorade en bonde utan kompensation. I den ömsesidiga tidnöden lyckades dock svart blockera ställningen och efter tidskontrollen bjöd svart remi. Matchlaget gjorde att Norrköpingsspelaren ville satsa på vinst. När man efter 54 drag enades om remi hade dock initiativet övergått till svart.

Bäck vann som vit ett intressant parti mot Fäldt på sjättebordet. Efter ett komplicerat mittspel uppstod ett lärorikt bondeslutspel där vit hela tiden hade övertaget.

På borde sju spelade Nordén Aljechins försvar mot Ottenklev. I mittspelet lyckades svart ta initiativet och ställningen såg mycket lovande ut för Malmöspelaren. Efter 60 drag uppstod ett svårspelat slutspel med olikfärgade löpare och två merbönder för Nordén. Norrköpingsspelaren försvarade sig tappert och höll remi.

Nilssons parti med vit på åttonde bordet inleddes med en lugn variant i damgambit. Med sitt finslipade positionsspel lyckades Malmöspelaren sakta men säkert överspela sin motståndare.

Gunnar Finnlaugsson

Div I Norra:

Vällingby SS	SK Passanten	2½-5½	
Linköpings ASS	Solna SS	4½-3½	
Västerås ASK	SS Luleå	3-5	
Örebro SS	SS Luleå (fr. r. 1)	1½-6½	
Örebro SS	Södra SASS	1-6*	
Södra SASS		3 0 0 19*	6
SS Luleå		3 0 0 16	6
Linköpings ASS		2 0 1 13	4
SK Passanten		2 0 1 13	4
Solna SS		1 0 2 13½	2
Vällingby SS		1 0 2 9	2
Västerås ASK		0 0 3 7½	0
Örebro SS		0 0 3 4*	0

*) Protest föreligger i det åttonde partiet.

Div I Södra:

Malmö AS	Lunds ASK	1-7
SS Manhem 2	Eksjö SK	2½-5½
SS Allians	Helsingborgs SS	4½-3½
Åstorps SS	Markaryds SK	4-4
Lunds ASK		3 0 0 18½ 6
SS Allians		2 1 0 13 5
Eksjö SK		2 0 1 13½ 4
Markaryds SK		1 2 0 13½ 4
Helsingborgs SS		2 0 1 12½ 4
Åstorps SS		0 1 2 10 1
SS Manhem 2		0 0 3 8½ 0
Malmö AS		0 0 3 6½ 0

UTLANDSKRÖNIKAN

Frågan vilket land som är bäst på att arrangera stormästarturneringar fick sitt slutgiltiga svar i somras när Jugoslavien i tät följd anordnade fyra av fem interzontturneringar, två i öppen klass och två för damer. Den återstående IZ-turneringen gick ju som krönikan tidigare redovisat i Ungern, ett annat land där schackspelet alltsedan krigsslutet åtnjutit statligt stöd och (bl.a. därför) stor prestige. Att Tito var mycket schackintresserad, och att Ungerns partichef Janos Kadar är det, har säkerligen betytt en del. En bild i uppräskade Sakkélet (ungerska = "Schacklivet") från avslutningsfesten efter sarspelsmatchen i Budapest mellan Portisch och Nunn (4-2) visar de båda spelarna i glatt samspråk med Kadar.

Ljubojević kom tillbaka starkt efter debaclet i Tilburg = seger i superturneringen i Belgrad!

Belgrad

I Jugoslavien finns sedan många år ett Schackfrämjande (i mer exakt översättning *Centrum för schackspelets befrämjande*), som bl.a. ger ut Informator. Där finns också en investeringsbank som anordnar schackturneringar! **Investbanka 87** lyckades samla nio av världens starkaste stormästare i en ny superturnering. Fem aktuella VM-kandidater var med men det blev Ljubojević som vann. Efter tjugo partier utan vinst slog han veteranen Gligorić i rond 5 och strax därefter Jóhann Hjartarson i ett parti som han själv betecknar som sitt bästa på år och dag. Revansch för Szirák blev det också.

MERANER

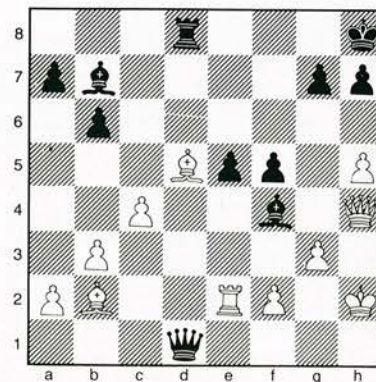
Hjartarson — Ljubojević

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Ld3 Le7

Ljubo undviker de teoretiska schablonerna efter 6. - dxc4 7. Lxc4 b5 o.s.v. Jóhann har ju alltid varit teorisprängd.

7. 0-0 0-0 8. e4 dxe4 9. Sxe4 b6 10. b3 c5 11. Lb2 Lb7 12. De2 cxd4 13. Sxd4 Sc5 14. Sxc5 Lxc5 15. Sf3 Dc7

Den här ställningstypen ses väl oftast i Caro-Kann med 4. -Sd7 eller Rubinsteins försvar i franskt (3. -Sxe4). En ställning i dynamisk jämvikt men det gäller att inte huka sig för mycket på diagonalerna!

31. -Lxg3+

I stället 31. -Txd5 32. cxd5 Dxd5 håller inte för 33. f3!

32. Kxg3 Txd5 33. cxd5 Dxd5 34. Db4! Df3+ 35. Kh4 h6! 36. Te3?

Axel Ornstein anger följande vackra draguppreparationsvariant i SvD: 36. Lxe5! Dh1+ 37. Kg3 Dg2+ 38. Kh4 Dg5+ 39. Kh3 Kxh5+ 40. Dh4 Df3+ 41. Dg3 Dh1+ 42. Dh2. Eftersom nu 42. -Df1+ strandar på 43. Kg3! Dxe2 44. Dxb6+ Kg8 45. Dxb7 matt måste svart nöja sig med evig schack. Synd på så rara arter. Finns det verkligen ingen vinst någonstans för svart? Det finns det däremot nu:

36. -Dxf2+ 37. Tg3 Dh2+ 38. Th3 Df2+ 39. Tg3 Kh7 40. Kh3 Df1+ 41. Kh4 Dh1+ 42. Th3 Dg1! 43. Tg3 Dh2+ 44. Th3 Dxb2 45. Dc3 Df2+ 0-1

Kortjnoj gjorde en klart godkänd insats. I slutspel av mittspelskaraktär kanske han är allra bäst:

DAMGAMBIT

Kortjnoj — Beljavskij

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. e3 h6 6. Lh4 0-0 7. Tc1 e5

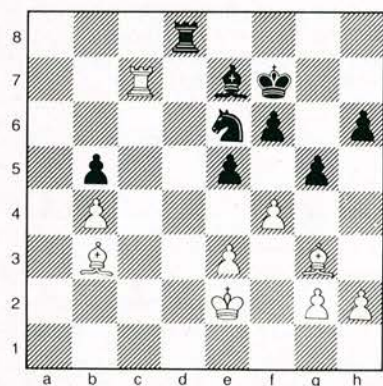
Ett ovanligt drag som Kortjnoj bemöter lika originellt.

8. dxc5! dxc4 9. Lxc4! Dxd1+ 10. Kxd1 Sbd7 11. Sf3 Sxc5 12. Ke2 a6 13. a4 Td8 14. Se5 g5 (?)

Ger vit onödiga brytmöjligheter, bättre 14. -Ld7.

15. Lg3 Sfe4 16. Sxe4 Sxe4 17. Ld3 Sc5 18. Lc2 Sd7 På det säkert bättre 18. -Ld7 slår vit på d7 och löparparet verkar på grund av försvagningen h6-g5. Nu går svart under som om det varit någon av Aljechins mindre bemedlade motståndare under tidigt 30-tal!

19. Sc4 e5 20. Thd1 f6 21. f3 Tb8 22. Sd6 Sc5 23. Sxe8 Tbx8 24. b4 Se6 25. Txd8+ Txd8 26. Lb3 Kf7 27. Tc7 b5 28. axb5 axb5 29. f4

Här gav Beljavskij oväntat upp, men det är dragtvång efter 29. -exf4 30. exf4 gxf4 31. Lxf4 Te8 32. Ld6 f5 (32. -Kf8 33. Txe7!) 33. Le5! Om tornet (sedan bondedragen tagit slut) går vinner Tc6 pjäs, om kungen går följer Lxe6. 1-0

366

Slutställning

1. Ljubojević 8 2. Timman 7½ 3. Beljavskij 7 4-6. Kortjnoj, Nikolić och Popović 6 7.-8. Hjartarson och Ivanović 5 9-11. Short, Salov och Gligorić 4,5 12. Marjanović 1,5.

Gunnar Johansson

UNGDOMSSIDORNA

Mats Eriksson:

ROCKADENJUNIÖREN

Den 28-29 november var det dags för stockholmsrockadens årliga ungdomstävling för lag - Rockadenjuniören. Inte mindre än 70 lag samlades i Bandhagens gymnasium för att göra upp i fyra klasser, indelade efter skolans stadier. Den här gången hade tävlingen långväga besök av de tre Västerås-klubbarna ASK, SA och ÖSK och av Manhem från Göteborg. Dessa och flera andra klubbar på närmare håll bjöds förstås stentufft motstånd av hemmaklubbarna, och framför allt av arrangerande Rockaden. Klubben deltog med sammanlagt 21 fyramannalag, och det var nog inte bara hemmabanen som gjorde att de tog hem tre klassegrar... Resultat:

Gymnasiet (7 lag):

SK Rockaden	17½
Solna SS	17½
Hässelby SK	15½

Högstadiet (23 lag):

SK Rockaden 1	22
Västerås ÖSK	18
SK Rockaden 2	17½

Mellanstadiet (25 lag):

SK Rockaden 1	23½
Strängnäs SS	21½
Wasa SK 1	18½

Lågstadiet (15 lag):

Sollentuna SK 1	24
Wattholma SS	22
S-27 Hågersten	19

Arrangörerna bjöd på fina tävlingar med en trots storleken gemyttlig stämning. Rockadenjuniören ingår i Stockholms Grand-Prix som en deltävling. Efter hela säsongen och ett flertal deltävlingar följer finaler för de bästa i varje ålderklass.

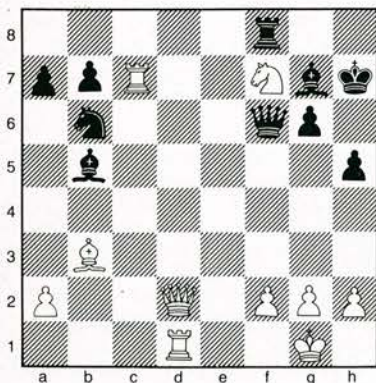
Sollentunas segrande lågstadielag bestående av Anders Haraldsson, John Thörling, Jonas Nyrén och David Salsbäck.

JULPRISTÄVLING

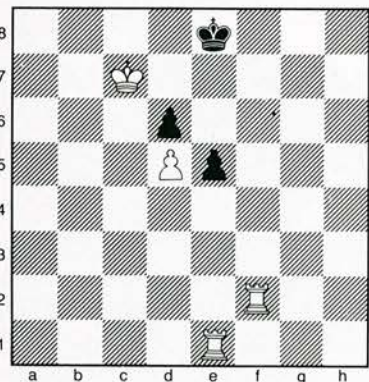
Det lackar mot jul (åtminstone när detta skrivs), och vad kan då vara mer passande än en liten julpristävling för ungdomssidornas läsare? Sagt och gjort:

Årets tävling är indelad i tre avdelningar av stigande svårighetsgrad, med två uppgifter i varje.

Inte så svåra avdelningen:

1. Vit drar och vinner

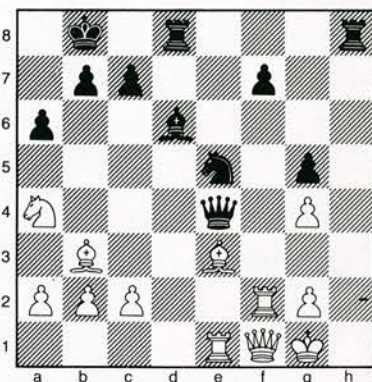

2. Vit sätter matt i ett halvt drag

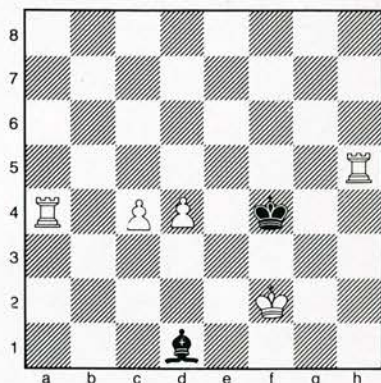
Det rör sig dels om en kombination av gammalt hederligt märke, dels ett problem där det inte räcker med att spela bra schack - man måste vara litet klurig också!

Priser delas ut i alla tre avdelningarna, och man kan delta i hur många avdelningar man själv vill. Då kör vi i gång:

Något svårare avdelningen:

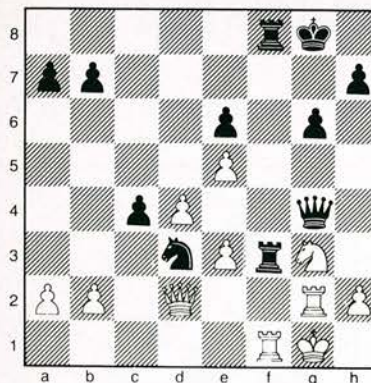
1. Svart drar och vinner

2. Är i själva verket fyra problem: a) är diagramställningen, och för att få b), c) och d) skall samtliga pjäser flyttas en rad i taget uppåt på brädet (d står alltså tre rader närmare sista raden än a). Och i alla fyra ställningarna gäller att

Vit tar tillbaka sitt senaste drag («ångrar sig») och sätter i stället matt i ett drag.

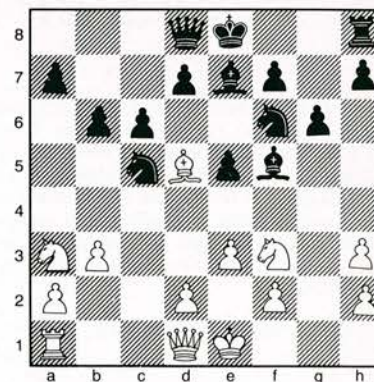
Ganska svåra avdelningen:

1. Svart drar och vinner

Lösningarna skall vara rättningscentralen tillhanda senast den 20 januari, och adressen är:

Mats Eriksson
Pärt-Antons Gata 53
421 79 VÄSTRA FRÖLUNDA

2. Här är en ställning ur ett parti, tyvärr mellan ett par litet slarviga spelare. Det är nämligen så, att en vit bonde ramlat ned på golvet och ingen kan komma ihåg var den står! Din uppgift är att hjälpa spelarna, och **räkna ut** på vilken ruta den befinner sig! Alltså: **var** står bonden, och **varför** måste den stå just där (ledtråd: På vilka rutor har vilka pjäser blivit slagna?) Ingen av kungarna har flyttat under partiet.

Lycka till!

«SCHACK MATT»

Robert Danielsson
Illustrationer av Mats Andersson
Lettura 1987
Häftad, ca-pris 88 kronor

«Schack Matt - barnens egen schackbok» bygger på de tidigare böckerna «Schack för barn» och «Matt». Texten är ny, men illustrationerna desamma. Boken är uppdelad i två delar, Bonde-schack och Tävlingschack. Del ett behandlar pjäsernas gång. Det inleds med en presentation av kung, bonde och torn. Efter detta kan bonde-schack spelas och sedan läggs pjäs efter pjäs till. När uppsättningen är fulltalig har man läst halva boken och befinner sig vid del nummer två, Tävlingschack, som främst sysslar med mattsättning av olika slag. Mats Andersson fina illustrationer säger här mer än tusen ord. I andra delen ryms även «specialdrag» och regler. Två partier får man sig till livs, nämligen 1 g4 e4 1 f3 Dh4+ + och skolmatten. Måhända kunde skolmatten ha kompletterats med ett försvar mot densamma.

Efter första genomläsningen av boken saknade jag en genomgång av pjäsernas värde och det gör jag fortfarande. Små schackspelare har nämligen mycket ofta diffusa begrepp om hur det egentligen ligger till på värdefronten.

För att förankra teckningarna i verkligheten varvar man dem med fotografier. En del av dessa foton (främst i andra delen) är på tok för mörka, vilket försvårar förståelsen avsevärt. Teckningarna däremot, är som sagt mycket instruktiva. De väcker barnens intresse, skänker liv åt de annars så döda träbitarna. Detta, i förening med den pjäsgångsutläringsteknik som används, gör boken bra och mycket användbar i förskole- och lägstadiesammanhang.

Mats Dehlin

NYTT FRÅN UK

- Richard Wessman representerar Sverige vid Junior-EM i holländska Groningen under jullet.
- Reynir Helgason spelar i en internationell juniorturnering i Tecklenburg i Västtyskland.

RILTON EM

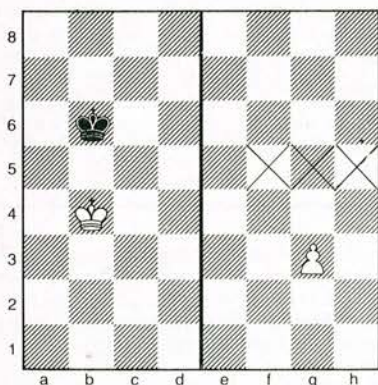
I Rilton Cup ingår i år för första gången Kadett-EM! Det är en ny tävling som den europeiska schackunionen står bakom, och som värnrdation får Sverige ha med två spelare. «ECU» som det heter är en nybildad organisation. Därför har ännu inte alla de europeiska länderna blivit medlemmar, men säkert blir tävlingarna starka ändå!

Lite om bondeslutspel

Något av det allra mest grundläggande i schack är nog bondeslutspel. Den som leder materiellt måste nästan alltid vara beredd att byta av pjäser för att utnyttja sin fördel. Samtidigt är det förvånande hur mycket tricks som kan gömma sig i en ställning med nästan inga pjäser! På ungdomssidorna skall vi därför ägna litet plats åt teknik och finesser som kan vara bra att känna till i den här typen av slutspel.

OPPOSITION OCH NYCKELFÄLT

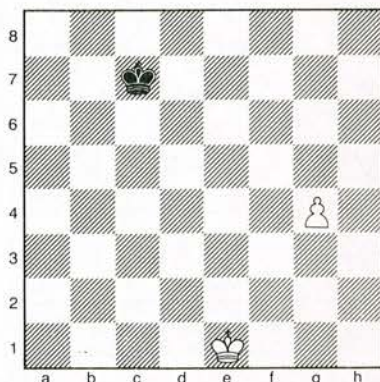
är två begrepp som säkert många känner till.

När kungarna står mitt emot varandra (diagrammets vänstra del) med ett udda antal rutor emellan säger man att den som inte är vid draget har oppositionen. Poängen är att den som skall dra måste vika undan (om han inte kan flytta någon annan pjäs), och då kan den andre följa efter och vinna terräng. Även om opposition oftast ser ut som i diagrammet, så kan det skilja t.ex. tre rutor också. Man kan också ha opposition i sidled eller diagonalt.

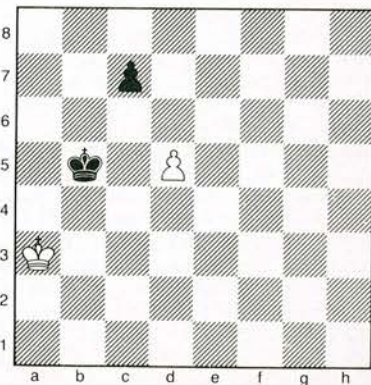
I diagrammets högra del visas de s.k. nyckelfälten. Något av dessa måste den vita kungen nå för att kunna hjälpa ned den egna bonden till förvandlingsfältet om motståndarens kung står framför bonden. Nyckelfälten är de tre rutorna två rader framför bonden, utom när denna nått den femte raden: då räcker det att kungen når någon av rutorna på raden direkt framför.

Ett par exempel på hur det kan se ut:

Den som inte känner till nyckelfälten spelar här kanske 1. Ke2? Kd6 2. Kf3 Ke5 3. Ke3 och får nöja sig med en halv poäng. Det kan följa t.ex. 3.-Kf6 4. Kf4 Kg6 5. g5 Kg7 6. Kf5 Kf7 7. g6 Kg8! 8. Kf6 Kf8 9. g7 Kg8 10. Kg6 patt!

Men med nyckelfälten går det som en dans! I den här ställningen är de f6, g6 och h6. Vet man det förstår man också att man skall satsa på h6, som ju ligger längst bort från den svarta kungen. Alltså: 1. Kf2 Kd6 2. Kg3! Ke5 3. Kh4! Kf6 4. Kh5 Kg7 Svart har hunnit stoppa den vita kungen, men nu tar denne oppositionen och tränger vidare: 5. Kg5! Kf7 6. Kh6 Kg8 7. Kg6 Kh8 8. g5 Kg8 9. Kf6 Kh8 10. Kf7! Kh7 11. g6+ och bonden går i dem.

I den här ställningen förlorar vit efter 1. Kb3? Kc5 2. Kc3 Kxd5 (bonden slås på nyckelfältet) 3. Kd3 4. Kc3 c6! o.s.v.

Men genom att «offra» sin bonde kan vit hålla remi! 1. d6! cxd6 2. Kb3 När den svarta bonden tvingades fram en rad, så flyttades också nyckelfälten fram. Från att ha varit b5-c5-d5 blev de c4-d4-e4, och eftersom vit tar oppositionen kan han hindra svart från att nå dit.

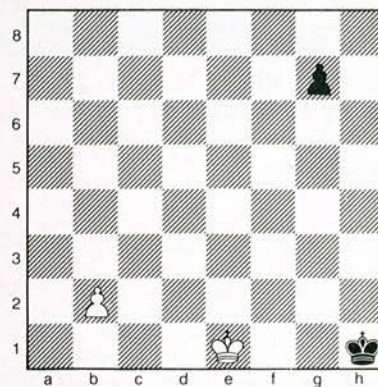
Bra beskrivning av opposition och nyckelfält (och mycket annat) finns i «Praktiska slutspel», som skrivits av Lajos Emterfeldt. Den går att köpa på Sveriges Schackförbund och finns säkert på många distrikt och klubbar också.

AKTIV KUNG

När det bara finns bönder på brädet säger det sig självt att kungen blir en väldigt betydelsefull pjäs. Och en kung i högform kan uträtta storverk - hjälpa fram egna bönder, stoppa motståndarens, stänga undan motståndarens kung och t.o.m. tvinga den till förlorande rutor! Vi skall titta på några knep.

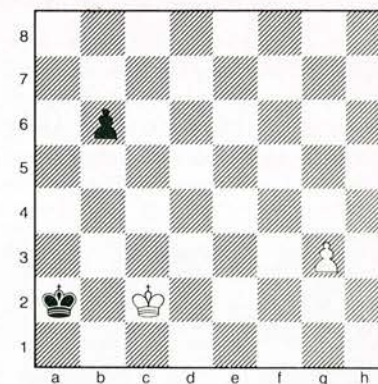
BONDEFÖRVÄNDLING MED SCHACK

Ibland kan det vara så att spelarna har var sin fribonde, så att det blir en kapplöpning. Då är det extra viktigt att man tar vara på varje drag och inte slösar med tiden. Ett sätt att tjäna ett drag i sådana lägen är om man kan förvandla sin bonde till dam med schack.

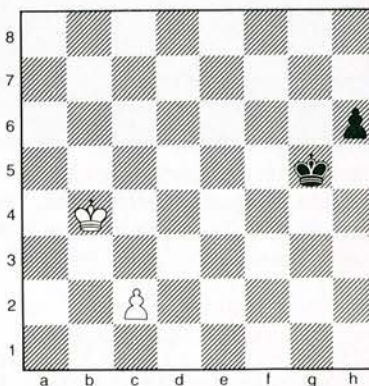
Vit är vid draget och kan få dam på b8, men om han går direkt får svart också dam. I stället börjar han med en liten kungsfint: 1. Ke2! Spelar svart 1.-g5, så går bonden förlorad efter 2. Kf3. Därför är 1.-Kh2 tvunget, men nu hamnar kungen på fel diagonal! 2. b4! g5 3. b5 g4 4. b6 g3 5.b7 g2 6. b8=D+ Kh1 7. Dh8+ Kgl 8. Kf3 Kf1 9. Da1+matt. Lade Du märke till att vit inte ställde kungen på f2, där den hade blivit schackad av den svarta bonden på väg ned?

Här är ett litet svårare exempel.

Den svarta kungen står på vad som kommer att bli schackad ruta, men problemet är att han tjänar ett tempo när bonden når b3 med schack. Vad göra? Försök gärna hitta lösningen själv först! Svaret finns sist på ungdomssidorna.

Det blir mera bondeslutspel i ett kommande nummer. Tills dess får Du en övningsuppgift.

Ställningen är hämtad ur ett spelat parti. Svart var vid draget och vann. Lösningen kommer i nästa nummer!

SVAR BONDESUTSPELET: Vit spelar 1. Kc3! och hotar som i förra ställningen att ta svarts Kc3! Kungarna återvänder nu dit de stod från början . . . 4.-Kc3 Använder stoppar vits kung bonden 5. g5 b4 6. g6 b3 7. g7 b2 8. Kc2! . . . 8.-Ka2 9. g8=D+ med vinst. men utan schack, för bonden har redan passerat!

IM-resultat av Svenn och Svensson i AK-77:s jubileumsturnering

TfS före redaktör Gösta Svenn vann välförtjänt årets näst starkaste Berger-turnering i Sverige med ett resultat som med två titelhållare till (och fyra utlänningar) skulle gett IM-inteckning med råge. Här följer de båda kamratspelarnas möte från den tredje ronden liksom det enda parti där segraren var riktigt illa ute. Göstas kommentarer är saxade ur klubbtidningen Schackkamraten 1987:2, som bland mycket annat bjuder på en ej tidigare publicerad artikel av Christer Niklasson om Petrosjan.

Stående från vänster: Bengt Svensson, Lars-Åke Schneider, Rikard Winsnes, Lennart Liljedahl, Magnus Carlhammar, Ove Kinnmark, Ingmar Tibell, sittande från vänster: Gösta Svenn, Ari Ziegler, Gunnar Johansson, Claes Nilsheden, bitr. domare. I mitten: Daniel Runneland (jun.) ej med på bilden Raoul Abrahamsson.

DAMGAMBIT

Gösta Svenn — Bengt Svensson

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 c6 4. Sc3 e6 5. Lg5 dxc4 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Lh4 g5 9. Sxg5 hxg5 10. Lxg5 Sbd7 11. exf6 Lb7 12. g3 c5 13. d5 Db6 14. Lg2 0-0-0 15. 0-0 b4 16. Tb1!

Världsmästaren spelar 16. Sa4.

På partidraget sätter jag inte två utropstecken — som dragets popularisator stormästare Uhlmann plägar göra — eftersom dylika vederläggningar alltid existerar mot suspekta varianter. Med all respekt för exvärldsmästare Botvinnik: jag kan inte ta svarts uppställning på allvar. Med ingredienserna minusbonde, dubbelbonde, latent exponerad kung, bristande samspel mellan pjäserna och släpande utveckling, liknar den mest en obskyr pölsa.

Nu är förstas 16. -bxc3 17. bxc3 jämte slag på b7 och e6 otänkbart för svart.

16. -Da6 17. dxe6 Lxg2 18. e7

Jesper Hamark, tvåa med 6/8 efter Anton Åberg 6/8 i den parallella kadettturneringen, stegade med bestämd gång fram till mig (jag rastade ute i foajén med en Pall Mall) och frågade:

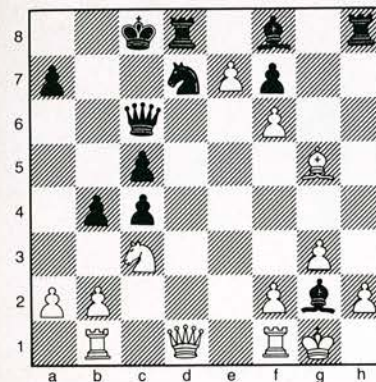
”Hur... kan du begripa något av den ställningen då?”

Det hör till saken att jag tidigare bekant för Jesper att jag inte begriper något om ”dödsvarianterna” i Draken (juniorernas Sturm und drang-öppning par preference).

Men sitter man vid brädet, Jesper, inser man att denna anarkistiska ställning har sin logik, ordning och, rentav, enfald.

Nu får 18. -Lxf1 bäst det lugna svaret 19. Kxf1 (19. Dd5 räcker möjligen också). Svart ska spela 18. -La8 och efter 19. exd8D+ Kxd8 20. Se2 kan han åtminstone drömma om nånting på den långa diagonalen.

18. -Dc6?

19. Sb5!

Denna sällsynt lojala pjäs offerar sig ännu en gång för Sakens skull. Kamikazeraiden är avgörande: eftersom diverse gafflar hotar måste svarts dam slå springaren varefter vit blir kvalitet och bonde över, och likviderar dessutom vitfältslöparen.

Träligt nog — både för Bengt och mig! — var alla dessa 19 drag redan belagda.

19. -Dxb5 20. exd8 + Kxd8 21. Kxg2 Dc6 + 22. f3

Bara inte 21. Df3?? Txb2 +!

22. -De6 23. h4 Ld6 24. Te1 Le5 25. Lf4

Enklare var 25. f4 Dc6+ 26. Df3 Dxf3+ 27. Kxf3 Lxf6 28. Tbd1.

25. -Th5 26. Lxe5 Txe5 27. Txe5 Dxe5 28. Dc2 Sb6 29. Td1 + Kc7 30. Dd2 Kc6 31. Te1 Dxf6 32. Te4 c3 33. bxc3 Dxc3(?) 34. Dxc3 bxc3 35. Kf2!

Fälla fanns förvisso: 35. h5 Sd5 36. h6? c2 37. Te1 Se3 + jämte Sd1! och svart är vid någon form av liv. 35. -f5 36. Te1 Kb5 37. h5 Sd5 38. h6 Sf6 39. Ke2 Kc4 40. Th1 1-0

DAMBONDESPEL

Ingemar Tibell — Gösta Svenn

1. Sf3 d5 2. b3 Sf6 3. e3 Lf5 4. Lb2

Ingemar, denna ännu tämligen oprövade talang, varierade omsorgsfullt sina inledningsdrag (1. e4, 1. d4, 1. c4, 1. Sf3, 1. f4). Här funderade han — liksom jag — på det oortodoxa draget 4. La3. Det rubbar svarts cirklar: 4. -e6 5. Lxf8 Kxf8 förstör rockaden och 4. -g6 ger vitfältslöparen dålig status — i så fall kunde den lika gärna stått kvar på c8. Förmodligen spelar svart det knypelartade 4. -Sd7 (ide: c7-c5) 5. d4 e6 6. Lxf8 Sxf8. (Idén La3 är känd från Petrosian — Tal, Curacao 1962. Red.)

4. -e6 5. d4 Ld6 6. Ld3 Se4 7. 0-0 Sd7 8. c4 e6 9. Sc3 0-0 10. Dc2 Sxc3 11. Lxc3 Lxd3 12. Dxd3 f5 13. Se5 Sf6 14. f3 De7 15. Tad1 Tfd8 16. De2 Tac8 17. Le1!

Svart har nått en förbättrad Stonewallupplaga (av Holländskt) ity att han gjort sig av med vitfältslöparen som ju ömkligt hasar sig runt bakom bondekedjan i normal Stonewall (Lars Karlsson och andra

inbitna stenvallare må ha en annan åsikt om vitfältaren).

Här får vits svartfältare inta denna hasande roll — och tack vare svarts alltför optimistiska spel senare i partiet gör den en storartad entré och avgör nästan.

17. -Dc7 18. Lg3 c5 19. Te1 b6 20. Tfd1 Db7 21. Lh4 Te8 22. exd5!?! exd5 23. Dd3 f4?

Slutspelet efter 23. -Lxe5 24. dxe5 Txe5 25. Lxf6 gxf6 26. f4 Te4 27. Dxd5+ Dxd5 28. Txd5 Txe3 var inget att skämmas över.

I tidsnöd (betänketiden var kvalitetsmedvetna 34 drag på 2 timmar därefter 16 drag i timmen, med 6 timmars spel i ett sträck) blir jag övermodig — och borde straffats.

24. exf4 exd4 25. Lxf6?

Efter 25. Lf2 är svarts läge mycket prekärt och efter 25. Df5! gränsande till hopplöst.

Efter partidraget vänder vinden på ett märkligt vis: jag hittar sex tvingande drag och står därefter på vinst!

25. -gxf6 26. Sg4

26. Txc8 Dxc8! (förhindrar Df5).

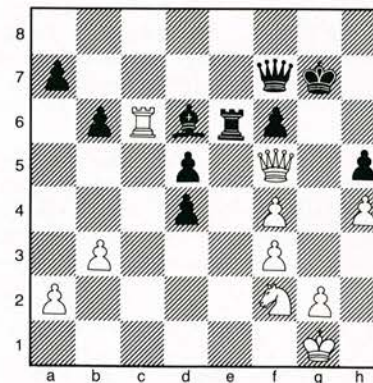
26. -Txc1! 27. Txc1

27. Sxf6 + Kf7 28. Dxb7 + Kxf6 29. Dxb7 Txd1 + och svart badar i material för damen.

27. -Kg7 28. Df5 Df7 29. Te6? Te6 30. h4

Om 30. Tc8 så 30. -Dd7 — men inte 30. -h5 på grund av 31. Sh6! — Kxb6 32. Th8 + Kg7 33. Dh7 matt.

30. -h5 31. Sf2

31. -Dd7!

Avdragarna står som spön i backen: 32. Dxd5 Te1 + 33. Kh2 Lxf4 + jämte Dxd5; 32. Kh2 Dxc6 33. Dxe6 Lxf4+ och Dxe6; m.m.

32. Dc2 Te1 + 33. Kh2 Lxf4 + 34. g3 Ld6(?)

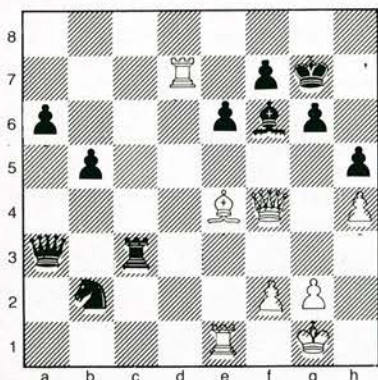
34. -Tc1! vann omedelbart men marginalerna är nu stora — svart står lika fullt på vinst.

35. Sd3 Te3 36. Sf4 Lxf4 37. gxf4 d3 38. Dc3 Df5! 39. Tc7 + Kh6 0-1

Lars-Åke Schneider ”mittspelade” med tre remier men avslutade med magnifika tre ettor mot i tur och ordning Tibell, Liljedahl och Kinnmark.

—Mina bästa partier har redan varit inne i TfS, säger Lars-Åke (Se TfS nr 8) men medger gärna att draget 27. -b7-h5 som föregick diagramställningen var "sinnessvagt".

Schneider

Johansson

Här spelade vit 28. Ta7? och förlorade. Att 28. Db8 är bättre har redan påpekats men inte förrän fem veckor efteråt upptäcktes att det är matt i fyra, åtminstone i princip.

Frågan är hur?

Lösning på kombinationsövningen: 28. Lxg6! Kxg6 29. Txe6! (hotar även 30. Dg5+) fxe6 30. De4+ Kh6 31. Dh7 matt! Lennart Liljedahl heter upptäckaren.

Slutställning:

1. Gösta Svonn 7½ 2. Lars-Åke Schneider 7 3. Bengt Svensson 7 4. Ove Kinnmark 5 5. Lennart Liljedahl 4 6. Ari Ziegler 4 7. Rikard Winsnes 3½ 8. Gunnar Johansson 3 9. Magnus Carlhammar 3 10. Ingemar Tibell 1.

Danska Schackböcker

Thorbjørn Rosenlund:

Nimzowitsch Memorial 85 - stormästarturneringen i Næstved. 1. Bent Larsen, Vaganjan (USSR) och Browne (USA) 6½, 7. Ulf Andersson 5½. Mycket fin bok med alla 66 partierna, många bilder och tabeller. 72 sidor. Priset är endast Skr. 50 inkl. porto.

Novrups spelböcker:

Karpov — schackvärldsmästare i otid. Korchnoi — schackets löpare. Schackets Tio i Topp - 1976. Sloth — världsmästare i korrespondenschack. VM-matchen 1978 Karpov — Korchnoi. Vesterhavsturneringen 1978 — 1. Larsen 11 p. 10. Lars-Åke Schneider 5½ p. Fritt val mellan 4 böcker — endast Skr 30 inkl. porto.

Novrups böcker:

Politiken Cup 1980: 1. GM Smyslov.
Politiken Cup 1981: 1. IM Wedberg.
Politiken Cup 1982: 1. IM Wedberg.
Politiken Cup 1983: 1. GM Csom.
Lux Time Cup 1983: 1. GM van Wiel.

Massor med spännande läsning och många partier. Välj mellan 4 böcker — endast Skr. 60 inkl. porto.

Beställning sker genom inbetalning av beloppet till vårt svenska postgiro 54 84 60-9. Snabb leverans!

DANSK SKAKSALG ApS

Sømarksvej 230, DK-5471 Sønderød Danmark
Tel. 00945-989 14 77

FÖRBUNDS

AKTUELLT

DISTRIKTSINFORMATION

SVENSKA LAGCUPEN

Inbjudningar till regionfinaler den 9-10 januari - 88 i Luleå, Borlänge, Göteborg och Lund har skickats ut. Intresset för tävlingen är mycket stort, inte minst från pressen. Men anmälningsintresset är svalt, som sedanligt höll jag på att tillägga. I **Bilaga 1** ser du vilka lag som distrikten anmält och händer inget på fronten kan några lag promenera direkt till finaldagarna på Solvalla den 15-17 april. Där väntar ett hägrande förstapris på 10.000 kronor, tvåan 5.000 kronor o.s.v.

MEDLEMSREGISTRERINGAR 1987/88

Vi bifogar registreringsblanketter för distriktsförbunden (**bil.2**) om man inte använder egna blanketter.

Medlemsavgifterna är oförändrade, 45 kronor för seniorer och 5 kronor för juniorer. Den **31 mars 1988** är sista datum för distriktens medlemsredovisning och inbetalning av medlemsavgifter till SSF:s postgiro 65 22-7.

Tänk på att SSF:s bokslut per 30 april och budget för 1988/89 är helt avhängigt medlemsrapporteringen. Varje år kämpar vi med samma problem och osäkerhetsfaktorer som försenar bokslut, vilket i sin tur försenar verksamhetsberättelsen och när 15 juni har passerats är det för sent att rekvirera statsbidragsförskott från statens ungdomsråd (man får då vänta till 1 oktober).

Glöm inte att bifoga verksamhetsberättelserna, som ju styrker de rapporterade medlemssiffrorna.

KONGRESS- OCH CS-PROTOKOLL (oktober)

skickas ut med detta paket (bil. 4 och 5). Något distrikt brukar räkna antalet dagar från kongressdatum. Ni behöver inte ta fram almanackan, svaret är 165 dagar på torsdag (17 december). Under samma tidsrymd - om vi på samma sätt räknar också lördagar och söndagar - har förbundskansliet sparat cirka 450 kronor per dag i sekreterarkraft. 165x450 = nära 75.000 kronor inklusive arbetsgivaravgifter. Sekreterare kan användas till brev- och protokollsutskrifter (vi har ju ordbehandlare), telefonupplysningar, bokföring och utbetalning av rese- och andra bidrag med mycket mera.

Kort sagt, ett sent men kostnadsbesparande protokoll.

I sammanhanget en eloge till de sex «justeringsmännen» som i snabbhet sannolikt presterade nytt justeringsrekord!

LOKALAKTIVITETSSTÖD

för hösten -87 skall sökas före 31 december. Bland våra 360 föreningar är det bara ca. 55% som söker detta bidrag. Det gör kanske inte så mycket, för bidraget är bara 11 kronor per sammankomst, resonerar säkert många. Men har ni tänkt på att det kommunala bidraget för **samma** sammankomst är mycket högre. Och då blir det plötsligt pengar som klubben «kastar i sjön». En motfråga: finns det föreningar som inte samlar 5 juniorer 25 gånger per år under en timme åt gången? **Sök bidraget!**

FÖRBUNDSKANSLIET HAR BEGRÄNSAD ÖPPETHÅLLNING

både före, under och efter helgdagarna. Post och bandmeddelanden (08-58 29 90) bevakas sedvanligt. Extra postsäckar har införskaffats.

***

Ta många poäng i Malmö, Saltsjöbaden, Karlstad, Hallsberg och andra tävlingsplatser under helgen. Eller plita nya laguppställningar och raktigtal, om du känner för det eller de allsvenska reglerna kräver det.

**Ni tillönskas
GOD JUL OCH
GOTT NYTT ÅR**

Vi hörs igen söndagen den 17 januari - rond 4 i all svenskan, hälsar

Rainer Mathiesen
förbundssekreterare

In memoriam dr Meindert Niemeijer

MN avled i sitt hem i Holland den 5 oktober 1987 efter en hjärtattack. Han var född den 18 februari 1902.

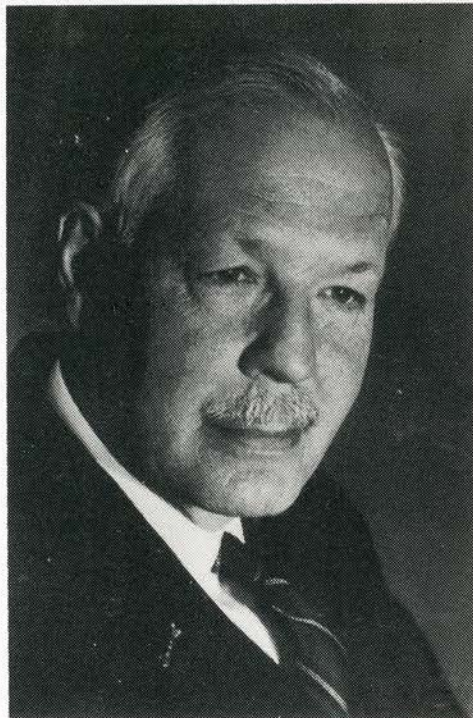
MN var sin tids störste schackbibliofil och -samlare. Han var även en känd problemist. Till yrket var MN jurist och direktör i ett försäkringsbolag. Han bodde större delen av sitt liv i Wassenaar utanför Haag.

MN skapade under sextio års idogt samlande ett av de två mest betydande schackbiblioteken i världen, Bibliotheca van der Linde — Niemeijeriana i Kungliga Biblioteket i Haag (vilket av biblioteken — detta eller the John G White Collection i the Cleveland Public Library i USA — som är det mest betydande, är en öppen fråga).

MN började att samla schacklitteratur redan på 1920-talet. Hans samlariver blev med åren nästan manisk: inte bara "riktig schacklitteratur utan även böcker som mera perifert omnämnde schackspelet skulle införlivas med hans samling. Snart hade denna börjat att antaga sådana proportioner att den knappt rymdes i hans hem. När därför ockupationsmakten under andra världskriget rekvirerade hans hus deponerade han samlingen i Kungliga Bibliotekets källare i Haag. Det var omkring sextusen katalognummer varav ett enda kunde representera flera volymer, för tidskrifter kanske hundra.

Efter kriget förvandlade MN depositionen till en donation. Han skänkte år 1948 hela samlingen till Kungliga Biblioteket i Haag, dvs till holländska staten, på villkor dels att den skulle slås ihop med den i biblioteket redan befintliga samlingen efter alla tiders störste schacklitteratur- och schackhistorieforskare dr Antonius van der Linde, som KB förvärvat redan år 1876, dels att KB skulle ge ut en katalog över de sålunda sammanslagna schackbiblioteken. Katalogen kom år 1955 och omfattade 6500 nummer. Den trycktes i liten upplaga och är nu en sällsynthet.

MN var ända till några dagar före sin död sysselsatt med att besvara schackkorrespondens för att komplettera och utöka samlingen. Genom att han under årens lopp förvärvat ett femtiotal schackbibliotek från samlare som avlidit eller slutat att samla — det mest betydande var brasilianaren Tasso da Mottas med närmare 4000 nummer — hade han

ständigt en mängd dubletter att erbjuda andra samlare. Under drygt femtio år sände han ut listor över dessa dubletter till samlare över hela världen med anhängan om bytesförslag. På detta sätt växte samlingen i Haag ständigt. Den omfattar idag 15—20000 band eller delar.

MN var beläst, kulturhistoriskt bevandrad och språkkunnig. Tyvärr finns hans intressanta sakuppgifter och utläggningar om samlandet av schacklitteratur och om samlare och schackbibliotek över hela världen tillgängliga endast i skrifter på nederländska språket. De är Schaakbibliotheken (1948), Scaevae-ria (1961), Inspanning en ontspanning (1969) och Bibliotheca van der Linde — Niemeijeriana (1969), den sistnämnda ej att förväxla med katalogen med samma titel. I synnerhet det förstnämnda verket är en guldgruva för såväl schackbibliofiler som schackbibliomaner.

Personligen var MN mycket bestämd av sig, på gränsen till tvärvigg. På 1950-talet uppstod en konflikt mellan honom och den dåvarande bibliotekarien Brummel vid KB i Haag om vissa frågor rörande den donerade samlingen. Det höll på att bli process, men småningom kunde tvisten biläggas.

MN besatt en stor portion humor, stundtals bitande. Han var mycket generös mot sina gamla schackvänner och skänkte frikostigt av sina många egna publikationer med anknytning till problemkonsten.

Av holländska staten förlänades MN en hög orden för sin samlargärning. Och det ligger säkert ingen överdrift i den nuvarande ansvarige bibliotekariens, Christiaan M Bijl; ord: "Jag kan garantera att ingen samlare någonsin kommer att kunna sammanbringa något liknande den Van der Linde — Niemeijerska samlingen i Kungliga Biblioteket i Haag".

Stockholm i november 1987

Rolf Littorin

Matt i 3 drag

Lösning: 1. Tb4 hot 2. Ta4 3. Ta5.
1. -Td5 2. Tc4 Sxc4 3. Sd3.
1. -Ld5 2. Sd3 Sxd3 3. Tc4.

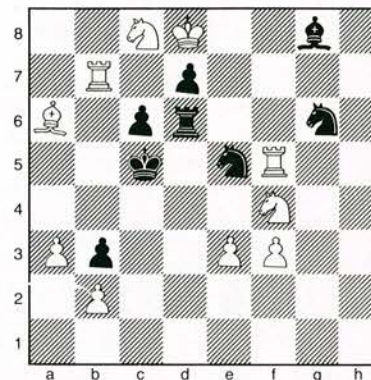
Dr. Niemeijer död

En av Hollands mest kända schackprofiler Dr. Meindert Niemeijer har gått ur tiden. Han blev 85 år.

Dr. Niemeijer var en bland de främsta av sitt hemlands många skickliga problemkomponister. Han var också känd samlare av schacklitteratur, samt utgivare av en lång rad välredigerade och i typografiskt hänseende smakfullt utformade problemböcker.

Som problemist ägnade Dr. Niemeijer sitt huvudsakliga intresse för ortodoxa två- och tredragare. Nedanstående gediget konstruerade tredragare är ett vackert exempel på hans konst.

(1 pris Problema 1932)

NYINKOMMEN LITTERATUR

Levy/O'Connell: How to Play the Sicilian Defense	h	133 s	100:-
Kuligowski: Neuerungen in Französisch	h	58	54:-
Kuligowski: Neuerungen in Rétyssystem	h	59	54:-
Jacobs: Spanish 9 ...Lb7	h	40	43:-
Stolze: Umkämpfte Krone. Von Steinitz bis Kasparow	i	231	202:-
Kortjew: Schach Lehren - Leichtgemacht	i	189	66:-
Karpow/Mazukewitsch: Stellungsbeurteilung und Plan	i	248	71:-
Slotnik: Typische Stellungen im Mittelspiel	h	150	83:-
Florian: Entscheidung in der Schlussrunde	h	80	71:-
Edwards: Aktiv Schachspielen	h	102	71:-
Hartston: Wie man beim Schach bescheisst	i	138	83:-
Krejcik: Artige und unartige Kinder der Schachmuse	h	62	62:-
Budrich/Schulte: Das war Klaus Junge	h	97	104:-
Bogoljubov: Mikhail Chigorin	h	128	129:-

Preispriser 1988: Schach-Echo 310:-, Deutsche Schachzeitung 330:-, Schach-Archiv 220:-, British Chess Magazine 265:-, CHESS 250:-, "64" 335:-, Sjachmaty Bjuulleten 270:-

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet. Ring eller skriv till oss och begär upplysningar. Moms ingår. Porto tillkommer. Snabba leveranser. Begär prislista!

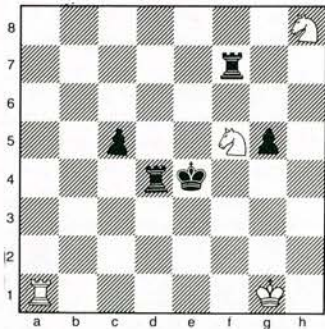
SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 15 Malmö. Ordertelefon 040/16 28 61. Postgiro 63 19 45—3

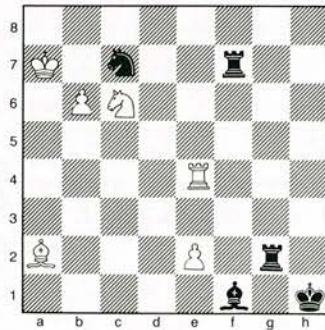

DOM i Tidskrift för Schack's studieturnering 1986

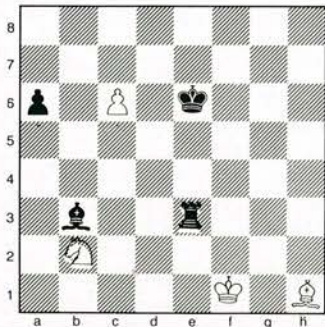
2478 G. Werner
Västtyskland
1 pris

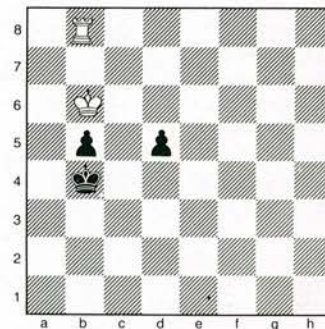
2496 G. Kasparjan
Sovjetunionen
3 pris

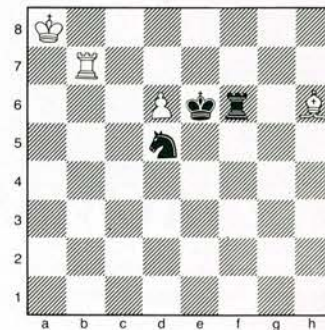
2490 H. Källström
Sverige
2 hed. omn.

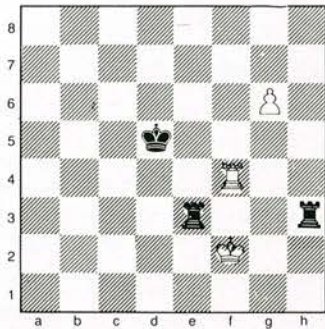
2483 I. Kricheli
Sovjetunionen
2 pris

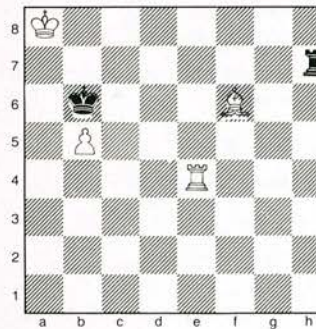
2494 M. Hlinka
Tjeckoslovakien
1 hed. omn.

2506 A. Gillberg
Sverige
3 hed. omn.

2479 V. Nestorescu
Rumänien
4 hed. omn.

I årsturneringen deltog 22 originalstudier. På grund av defekter utgick 2491 (Gillberg), 2486 (Akobija & Pandzakhidze), samt 2495 (Gurgendize). 2486 (Learch & Ševčík) 2476 (Gillberg) och 2497 (Kralin) hade partiella föregångare. Domslutet blev därefter följande:

1 Pris (nr. 2478) 1. Sg3+! Kf4! (kungen måste angripa springaren, ty eljest följer 2. Sxf7 med vinst. Draget 1. - Kf3 strandar emellertid på 2. Ta2+ osv) 2. Se2+ Ke3 3. Sxd4 Tf8 4. Sg6 Tf6 (Det ser ut som om svart uppnått remi, ty en av de vita springarna går förlorad men så kommer överraskningen) 5. Sc6!! och man är framme vid en spektakulär position där svart måste slå den ena av springarna: 5. -Txc6 6. Se7! och det svarta tornet kan inte undkomma 6. -Tb6 (Tc7, Tf6) 7. Sd5+ eller 6. -Th6 (Td6) 7. Sf5+ eller också 6. -Te6 7. Te1+ med vinst. Ett analogt spel uppkommer efter 5. -Tgx6 6. Se7! Yg7 (Th6, Td6) 7. Sf5+ eller 6. -Tb6 (Tf6) 7. Sd5+. Ett mycket färgstarkt exempel domination av T+S mot T.

2 Pris (2483) På brädet finns endast fem pjäser! 1. Td8 Kc4 2. Tc8+! (ej 2. Ka5? d4 med remi, ty den vita kungen kan ej komma till fjärde raden) 2. -Kb4 3. Kc6 Kc4 4. Kd6+ Kd4 5. Tb8 Nu har vit uppnått en symmetrisk ställning till den som fanns på brädet efter vits första drag, men situationen har förändrats: 5. -Kc4 6. Ke5! (nu kommer vits kung till 4:e raden!) 6. -b4 7. Kf4 b3 8. Ke3 Kc3 9. Tc8+ Kb2 10. Kd3 Kb1 11. Kc3 b2 12. Tb8 d4+ 13. Kb3 d3 14. Kc3 och vinner. Ett sällsynt exempel på sk logisk asymmetri i studier!

Omnämmanden utan rangordning:

- 2475 H. Källström, Sverige
- 2481 G. Dahlin, Sverige
- 2477 A. Hildebrand, Sverige
- 2497 N. Kralin, Sovjet
- 2492 A. Hildebrand, Sverige
- 2493 K. Yndesdal, Norge

Domen är preliminär och träder i kraft om inga anmärkningar inkommit före den 1 mars 1988.

3 Pris (2496) Svart börjar: 1. -Se6+ 2. b7 Txb7+ 3. Kxb7 Sc5+ 4. Ka8!! (Det enda fältet där kungen räddar sig undan det svarta tornets schackar) 4. -Sxe4 (Svarts övertag ser hotande ut) 5. Ld5 och nu har svart två möjligheter att skydda sin springare: 5. -Txe2 6. Sd4 Te3 7. Sc2 Te2 8. Sd4 Te1 9. Sc2 med positionell remi, eller: 5. -Tg4 6. Se5 Tf4 7. Sg6 Tg4 8. Se5 Th4 9. Sg6 med positionell remi i ekoform. En rolig avslutning, men författaren tycks haft stora svårigheter med inledningen. Den passiva svarta löparen är ett mindre trevligt inslag.

1 Hed.omn. (2494) 1. d7 Ke7 2. Lg5 Kd8 (för att besvara 3. Lxf6 med Sxf6 och sedan Sxd7) 3. Lh4!! (för att undgå patt efter 3. Kb8? Se7! 4. Lxf6) 3. -Ke7 4. Kb8 (det går inte med 4. Lxf6+ Sxf6 5. Kb8 Kd8 6. Ka7 Sxd7 =) 4. -Kd8 5. Ka7! (om 5. -Ke7, så 6. Lxf6+ Sxf6 7. Kb6 Sxd7 8. Kc6 med vinst) Nu återstår blott: 5. -Se7 6. Tb8+ Kxd7 7. Tb7+ Ke6 8. Tb6+ Kf5 % Txf6+ och vinner. Nu blir det också klart varför inte 3. Ka7? Se7! 4. Tb8+ Kxd7 5. Tb7+ Ke6 6. Tb6+ Kf5 7. Txf6+ Kxg5 =, eller 7. Lxf6 Sc8+ =, vilket också utgör studiens största förtjänst.

2 Hed.omn. (2490) 1. c7 Tc3 2. Lb7 Txc7 3. Lxa6 Tc1+ 4. Ke2 Tc2+ 5. Kd3 Txb2 6. Kc3 Tb1 7. Ld3 Td1! (L för L!) 8. Le2 Tb1 (8. -Te1 9. Lg4+ och 10. Kxb3) 9. Ld3 med positionell remi trots att svart ligger torn över.

3 Hed.omn. (2506) 1. g7 Teg3 2. Th4!! Tf3+ 3. Ke2 Te3+ 4. Kd2 Td3+ 5. Ke2! (Nu tillbaka, ty på 5. Kc2? följer Tc3+ 6. Kb2 Tb3+ 7. Ka2 Ta3+ 8. Kb2 Thb3+ och 9. -Tg3 med vinst för svart) 5. -The3+ 6. Kf2 Tg3 7. Th3! Tef3+ 8. Ke2 - remi. Tornoffren är ingen nyhet (framställda bli på snarlikt sätt av Åkerblom och även Clausén — AH), med utformningen är mycket ekonomisk!

4 Hed.omn. (2479) Till remi för 1. Te5? Ta7+ 2. Kb8 Tb7+ 3. Kc8 Tc7+ 4. Kd8 Tc5!. Det rätta är: 1. Tb4! Ta7+ 2. Kb8 Tb7+ 3. Kc8 Tc7+ 4. Kd8 Tc5! 5. Ld4 Ka5! i hopp om att bli patt, men: 6. b6! Td5+ 7. Kc7! Kxb4 8. b7 Tb5 9. Lb6 och vinner. En behaglig superminiatyr.

Omnämmanden utan rangordning:

- (2475) Ett roligt slutspel. (se lösn. i TFS 8/1986 sid. 302)
- (2481) Resulterar i en känd teoretisk remiställning (se lösn. i TFS 4/1987 sid. 150)
- (2477) Det vita tornet triumferar över svarts lätta pjäser (lösn. TFS 8/1986 sid. 302)
- (2497) 1. Tg8+! Kh6! 2. Txd8 f2 3. Lg2 f1D+ 4. Lxf1 Lb7+ 5. Kg1 c2 6. Td1! cxd1L! (6. -cxd1D? patt) 7. Le2 Lc2 8. Ld3 Lb3 9. Lc4 La4 10. Lb5 Ld1 11. Le2 med positionell remi eller 6. - cxd1S 7. Lg2 Lc8 8. La8 Se3 9. Lb7! Lxb7 patt. Detta tema: positionell remi med minorförvandling har blivit väl bearbetat i Sovjet, ty den figurerade i två sovjetmästerskap. Utgångsställningen återfinns i TFS 10/1986 sid. 385.
- (2492) Utgångsställningen i TFS 10/1986 sid. 385. 1. Tg2 g5! 2. fxxg6 e.p. Lxd4 3. g7 Lxg7 4. Tg6+ Kh7 5. Txxg7+ Kxxg7 8. Sf8+ Kh6 7. Sg6 Th7 8. Kf8 Th8 9. Sg6 med positionell remi. Synd att svarts torn och Sg8 inte intagit sina platser under spelets gång.
- (2493) Utgångsställningen i TFS 10/1986 sid. 385. 1. Se3+ Kg6 2. Tg3+! Kf7! 3. Tg7+! Kxg7 4. Sf5+ Kg6 5. Sxe7+ Kf7! 6. Sd5! Se2+ 7. Dxe2 c1D 8. De7+ Kg6 9. Df6+ Kh5 10. Sf4+ Kg4 11. De6+ Kg5 12. De5+ Kg4 13. Dh5+ Kg4 13. Dh5+ Kg3 14. Se2+ eller 13. - Kxf4 14. Dh6+ och vinner.

KOMBINATIONER: LÖSNINGAR

- 1) 1.- Txxh3+! 0-1 (Bagirov-Sjabalov, Riga 1986)
2. Sxxh3 Td1+ 3. Kh2 Dh1+matt eller 2. Kg2 Td+ 3. Kf1 Dg2+ 4. Ke1 Df2+matt
- 2) 1.- Th3+! 2. Lh2 Sf3! 0-1 (Juurikainen-Särki-lahti, Vanda 1986) 3. Lxf3 Lef3 Le5 4. Lg2 Txxh2+ 5. Kg1 Txxg2+matt
- 3) 1. g4+! fxxg4 2. Sxxg4+!! Dxb5 2.- g5 3. De8+ Dg6 4. Sf6+matt
3. Sf6+matt (Dekanov-Jusupov, Sovjet 1981; lär dock inte ha kommit till utförande)
- 4) 1.- Se4+! 2. fxe4 fxe4+ 3. ke1 Dxxg3+!! 4. Txxg3 Th1+ 5. Lf1 Thxf1+ 6. ke2 T7f2+matt 0-1 (Portisch-Hübner, Bugojno 1978)
- 5) 1. Sxxh6! Lzh6 2. Kg1! 1-0 Miles-Nikolaizuk, Dortmund 1986) Hotet 3. Dxxh6+ Kxxh6 4. Th2+matt avgör.
- 6) Nu blir kungen jagat villebråd: 1.- Dxxa2+!! 2. Kxxa2 Ld3+ 3. Kb3 c4+ 4. Kb4 Sa6+ 5. kb5 5. Ka4 Sc5+ 6. Kb5 Tfb8+ 7. Kc6 Ta6+ 8. Kc7 Tb7+ 9. Kc8 Ta8+matt Tfb8+ 6. Kc6 Tc8+ 7. Kb7 7. Kb5 Sc7+ 8. Kb6 Ld4+ 9. Kb7 Tb7 Tab8+ 10. Kc6 Se6+ 11. Kd7 Td7 Tc7+matt eller 8. Kc6 Se6+ 9. Kb7 Tcb8+ 10. Kc6 Tab+ 11.

Studierna i årsturneringen stod i genomsnitt på hög nivå, varvid de prisbelönade kan klassas som utmärkta alster!

Sovjetunionen i augusti 1987

Domare: A. Maksimovskih

TfS tackar domaren för hans gedigna domslut med givande kommentarer!

Lösningar till ovan ej

nämnda studier i TFS 10/1986

2491 (Gillberg) Studien är på flera sätt defekt. Utgår.

2495 (Gurgenidze) Författarens intention var lov-värd: 1. Kd5 b4 2. Kxd6 b3 3. a3 a5 4. Kd7 Ta7+ 5. Ke8! Tb7! 6. Kf7 Tb5! 7. Kg6! Tb8 8. Kf6! Th8 9. Kf7 Th7+ 10. Ke8! Th5 11. Kd7 Td5+ 12. Kc7 Tb5 13. Kc8! Tc5+ 14. Kb7 Tb5+ 15. Ka7 och vinner. Men, som A. Gillberg påpekar vinner vit även efter 7. e8S!! Utan denna spolerande dual hade studien delat förstapris!

2498 (Kralin & Mitrofanov) 1. Lg4+ Kc1! (1.- Kc2? 2. Lxxh3 Tg5 3. Le7 Txxg6 4. Lf5+ och 5. Lxxg6) 2. La3+! Kd2 3. Lxxh3 Tg5 4. Lf5! Txf5 5. Le7! Tb5+ 6. Kc7 Te5 7. Kd7 Tb5 (7.- Ta5 8. Lb4+) 8. g7 Tb8 9. Ld8 Tb7+ 10. Lc7 och vinner. Inte illa, men ger knappast något nytt.

Ett bokpris för bästa lösningar i TFS 4/86 går till A. Gillberg, Västerås och ett för lösn. i TFS 4/1987 till A. Mattsson, Borås.

Kd7 Td8+ 12. Kxe7 Ta7+matt Tc7+! 8. Kxa8 Ld4! 0-1 med det ogarderbare hotet 9.- Ta7+matt (Stefanov-Andrejev, Bulgarien 1957)

RECENSION

Benjamin & Schiller:
Unorthodox openings, häftad, Batsford

Det här är en bok som inte liknar någon annan. Runt hundrafemtio öppningsvarianter, av vilka flertalet är av det mindre vanliga slaget, har delats in under tre belysande rubriker: de goda, de dårliga og de fula.

Eftersom öppningarna är ungefär lika många som antalet sidor är boken knappast användbar som teoriverk, men vill inleda sine partier i experimentella banor.

Magnus Carlhammar

KOMBINATIONER

Lösningar: sid 380

Diagram 1

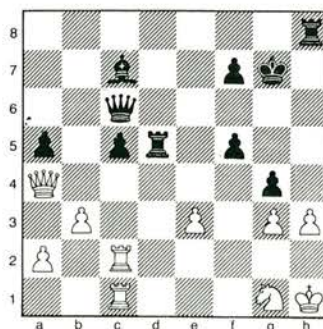

Diagram 3

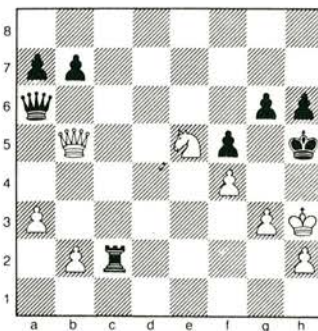

Diagram 5

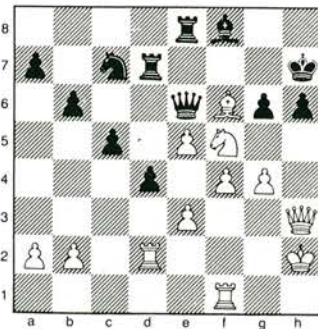

Diagram 2

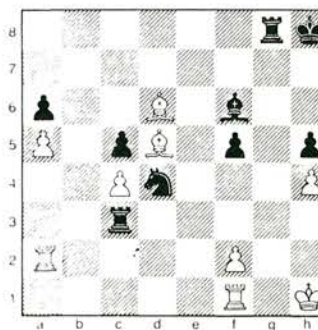

Diagram 4

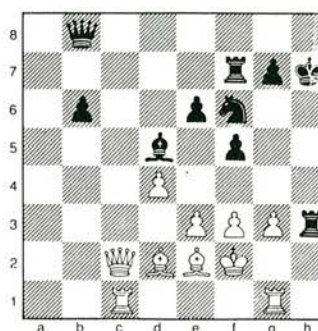
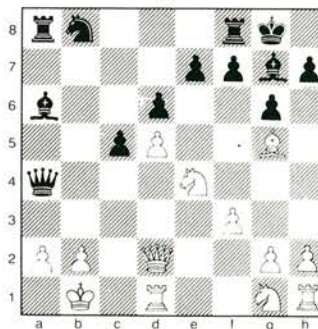

Diagram 6

TfS Julkorsord

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								
11							12	
13		14		15				
16								
17							18	
19							19	
20				21		22	23	24
						25		
26								

VÅGRÄTT

- Den försvårar agerande i trängda lägen
- Vävnader
- Den är till för massan
- Lär numera finnas utan tårar
- Konstig prick
- Euforiskt sångstycke.
- Var spelarna i schackklubben Augustea de första att råka ut för
- Upplagskupp
- Motsättning
- Han var nog med i schackets barndom
- Lokal för pekorar à la Olfvandahl
- Jämförbar med jämförbar
- Exklusiv börda, inte okänd i schacksammanhang

Lösningar redaktionen
tillhanda senast den 21 mars 1988.

LODRÄTT

- Funktionärsjobb som fick sin premiär 1871
- Uppmaning till junior
- Är vi en av miljonerna
- Vår lille store
- Vet man inte om springaren är ett
- Dyker kanske upp under partiets gång
- Brukar föregås av j'adoube
- Karlstadsstjärna
- "Schackmonarken går genom parken medan löven dör på marken" (Schacknytt)
- Oenighet på hög nivå
- Klarar säkert Simen
- Ack, inget korsord utan anknytning till alkohol
- Bör man åtminstone
- F d statsminister i familjens sköte
- "Big brother ELO is watching you!" (Bent Larsen, SDS 24.4.1987)